

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

โดย
นางสาววิซพร แยมอิม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT AND ANALYTICAL THINKING
ABILITIES OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS USING GROUP INVESTIGATION
INSTRUCTIONAL MODEL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (TEACHING SOCIAL STUDIES)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
โดย	นางสาววัชพร แยมอ้อม
สาขาวิชา	การสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. ศศิพัชร จำปา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. ศศิพัชร จำปา)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ สมประสงค์ น่วมบุญลือ)

60262403 : การสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์, รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

นางสาว วิชพร แยมอ้อม: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

60262403 : Major (TEACHING SOCIAL STUDIES)

Keyword : LEARNING ACHIEVEMENT, ANALYTICAL THINKING, GROUP INVESTIGATION
INSTRUCTIONAL MODEL

MISS WACHAPORN YAEMIM : THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT
AND ANALYTICAL THINKING ABILITIES OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS USING
GROUP INVESTIGATION INSTRUCTIONAL MODEL THESIS ADVISOR : ASSISTANT
PROFESSOR ORAPIN SIRISAMPHAN, Ph.D.

The Purposes of this research were to : 1) compare the learning achievement on conflicts and social problem in Thailand of Mathayomsuksa 3 students before and after the learning using group investigation instructional model 2) compare analytical thinking abilities of Mathayomsuksa 3 students before and after learning using group investigation instructional model 3) Study the opinion of Mathayomsuksa 3 students about the learning using group investigation instructional model. The sample of this research consisted of 29 students of class 3/1 studying in the second semester of the academic year 2022 in Srinakharinwirot University Ongkharak Demonstration School. The research instrument used were : 1) lesson plans with the content of conflicts and social problem in Thailand 2) a learning achievement test of 30 items concerning the conflicts and social problem in Thailand 3) an analytical thinking abilities test of 3 items 4) a questionnaire inquiring the opinion of Mathayomsuksa 3 students about the learning using group investigation instructional model. The collected data were analyzed by Mean (M) Standard Deviation (S.D.) and t-test for dependent.

The research findings of the study were as follow :

1. The learning achievement on conflicts and social problem in Thailand of Mathayomsuksa 3 students after the learning using group investigation instructional model were higher than before at the level of .05 significance.

2. The analytical thinking abilities of Mathayomsuksa 3 students after learning using group investigation instructional model were higher than before at the level of .05 significance.

3. The opinion of Mathayomsuksa 3 students about the learning using group investigation instructional model were at a high level overall.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณาและเมตตาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์ อาจารย์ ดร.ศศิพัชร์ จำปา อาจารย์ ดร.มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์สมประสงค์ น่วมบุญลือ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเมตตาอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จและสมบูรณ์เป็นอย่างดี ตลอดจนคณาจารย์สาขาการสอนสังคมศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และให้กำลังใจ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณทุกท่านด้วยความซาบซึ้งเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ ดร.ทัศนีย์ ทองไชย และอาจารย์ ดร.ธนภูมิ พุ่มจันทร์ ที่ได้สละเวลาในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ ในการทำวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อคิด คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่ให้การ สนับสนุนในการศึกษาต่อและให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูล รวมถึงอาจารย์ทุกท่านใน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พี่ฝน จ๊ะเอ๋ ส้ม กัลยาณมิตรทุกท่าน และ นักเรียนทุกคนที่ให้กำลังใจความร่วมมือ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยอย่างดี

ขอขอบพระคุณพ่อสุรินทร์ แยมอ้ม แม่จรรูนันท์ แยมอ้ม น้องชายณัฐวุฒิ แยมอ้ม และสมาชิก ในครอบครัวทุกคนที่ให้การส่งเสริมสนับสนุน คอยมอบความหวังใจ และกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน แก่ผู้วิจัยตลอดมา คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบุชาคุณแต่บิดา มารดา ตลอดจนคุณครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางสาว วัชพร แยมอ้ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. หลักสูตรสถานศึกษา.....	10
1.1 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์.....	10
1.2 คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	11
1.3 โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	12
2. รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	19

2.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	19
2.2 แนวคิดของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	20
2.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของ Vygotsky	21
2.4 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	22
2.5 ผลการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	26
2.6 บทบาทของผู้สอนในรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	28
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	29
3.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์	29
3.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์	30
3.3 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์.....	31
3.4 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์.....	35
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	37
4.1.1 งานวิจัยในประเทศ.....	37
4.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ.....	39
4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	40
4.2.1 งานวิจัยในประเทศ.....	40
4.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ.....	42
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	43
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
2. ตัวแปรที่ศึกษา	43
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	44
4. ระยะเวลาในการทำวิจัย.....	44
5. แบบแผนการวิจัย	44

6. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.....	45
7. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	45
8. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	63
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	64
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	65
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	69
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	69
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	71
3. ความคิดเห็นของนักเรียน.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	75
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้.....	75
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	75
ภาคผนวก ก.....	76
รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	76
ภาคผนวก ข.....	81
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81

ภาคผนวก ค.....	107
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	107
รายการอ้างอิง.....	132
ประวัติผู้เขียน.....	136

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงแบบการวิจัย The One Group Pretest – Posttest Design.....	44
ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามตัวชี้วัด	49
ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์	53
ตารางที่ 4 เกณฑ์การแปรความหมายของค่าความคิดเห็น	57
ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย	61
ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	64
ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	64
ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	65
ตารางที่ 9 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (ต่อ).....	66
ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ.....	82
ตารางที่ 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของผู้เชี่ยวชาญ	83
ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของผู้เชี่ยวชาญ	84

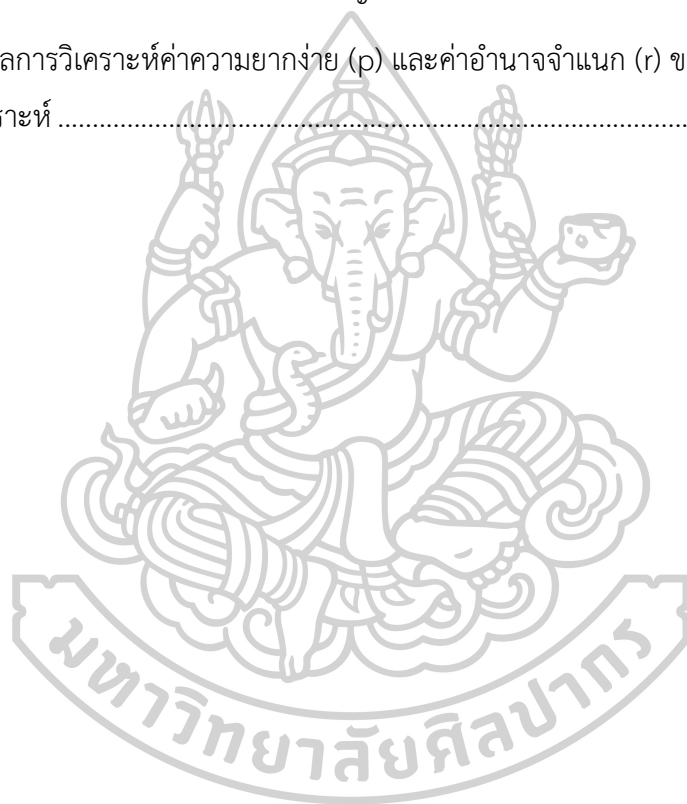
ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ..... 85

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญ 99

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของผู้เชี่ยวชาญ 102

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย 104

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 105

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	5
ภาพที่ 2 สรุปขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	47
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย.....	52
ภาพที่ 4 สรุปขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	55
ภาพที่ 5 สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นมีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	58

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันอยู่ในศตวรรษที่ 21 มีประชากรหลายพันล้านคนอาศัยอยู่ในหลายร้อยประเทศ มนุษย์จึงมีความหลากหลายและเป็นพลเมืองของโลกใบเดียวกัน ในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟป่า การคุกคามสภาวะแวดล้อม ปัญหาที่เกิดจากมนุษย์ด้วยกัน เช่น ปัญหาสงคราม การประทัดประท้วงกัน อาชญากรรม ยาเสพติด ปัญหาแรงงาน เป็นต้น ดังนั้นมนุษย์ในฐานะที่ต้องอยู่ร่วมกันและเผชิญชะตากรรมเดียวกันจึงต้องช่วยลดปัญหาด้วยการช่วยเหลือพึ่งพา โดยเฉพาะการเข้าใจอันดีต่อกันและกัน (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554, p. 1) โดยในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2560 – 2579 ที่มีกล่าวถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก ว่ามีแนวโน้มความขัดแย้งและความรุนแรงในสังคม การไม่ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลที่ใช้ความรุนแรงได้แพร่กระจายไปสู่นานาชาติประเทศมากขึ้น ความขัดแย้งในเชิงความคิดเห็นของคนในสังคมมีมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความไม่สงบ ประชาชนมีความหวาดระแวงและขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประเทศขาดความมั่นคงและความสงบสุข อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศได้รับผลกระทบ ระบบการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพคนของประเทศจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ประชาชนสามารถคิดวิเคราะห์ มีเหตุผล เข้าใจและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างแต่ไม่แตกแยก รวมทั้งการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีและสมานฉันท์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศได้มีการกล่าวถึงในเรื่องของการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยมีแนวทางการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า ที่ต้องการพัฒนาเด็กวัยเรียน และวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิต ปรับกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงสอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

สภาวะการณ์โลกและสภาพปัญหาดังกล่าวการจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตได้ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบท สภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ทักษะคุณธรรมและการดำเนินชีวิต ที่เหมาะสมในรายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็น

พลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนต้องวิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข สอดคล้องกับสุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ (2555, p. 16) ที่กล่าวว่า ในการปฏิรูปการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนางานอาชีพและมีคุณภาพชีวิตของตน สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกัน เริ่มตั้งแต่การพัฒนาบุคลากรหลักที่เป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา คือผู้สอนจะต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ในมาตรฐานด้านผู้เรียนซึ่งมี 7 มาตรฐานนั้น ในมาตรฐานที่ 4 เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ จัดได้ว่ามีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งถ้าทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาร่วมมือร่วมกันปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ที่คิดเป็น ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

แนวโน้มการจัดการศึกษาของโลกและแผนการศึกษาชาติ ตลอดจนหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่มีการมุ่งเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพุทัญญา บนฐานคิดเชิงวิทยาศาสตร์และการวิจัย ด้วยการส่งเสริมความรู้เท่าทันทั้งในด้านข้อมูล ข่าวสาร ทั้งในระดับชุมชน และสังคมโลก พัฒนาทักษะการคิดเพื่อการตัดสินใจอย่างเป็นระบบด้วยเหตุผล ก่อให้เกิดคุณลักษณะของนักคิดที่สามารถก้าวสู่การเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ (สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์, 2561) จากเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ในทุก ๆ รายวิชาจะมีการพัฒนาคุณลักษณะในการเป็นนักคิดของนักเรียนผ่านกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงความรู้และกระบวนการทางการคิดสู่บริบทของชีวิตจริงของนักเรียน สร้างผลงานนวัตกรรมของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสุมน อมรวิวัฒน์ (2541, p. 130) ได้กล่าวว่าการคิดวิเคราะห์เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับทางวิทยาศาสตร์ที่เน้นถึง

กระบวนการการคิดเพื่อแก้ปัญหาการคิดวิพากษ์วิจารณ์ การคิดตีความ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การคิดแบบย้อนทวนการคิดจำแนกแยกแยะ การคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์และการคิดจัดอันดับ

การคิดวิเคราะห์จึงมีความสำคัญเพราะการคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการคิดของมนุษย์ไปสู่การคิดขั้นต่อ ๆ ไป จนถึงการคิดขั้นที่สูงที่สุด บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลอื่นทั้งในด้านสติปัญญาและการใช้ชีวิต และความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นทุกคนสามารถฝึกหัดและพัฒนาได้ (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2553, p. 13) ซึ่งการคิดวิเคราะห์เปรียบเหมือนการเห็นผลลัพธ์ของบางสิ่งแต่ไม่ด่วนสรุปทันทีที่เกิดจากสาเหตุอะไร มีองค์ประกอบใด มีความเป็นมาอย่างไร แต่พยายามหาข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเสียก่อนว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากสาเหตุที่แท้จริงคืออะไร โดยมาจากสมมติฐานมาจากการที่ทุกสิ่งเกิดขึ้นมานั้นย่อมมีที่มาที่ไป มีเหตุผล และมีองค์ประกอบย่อย ๆ ซ่อนอยู่ภายใน ซึ่งอาจจะสอดคล้องกันหรือตรงข้ามกับสิ่งที่ปรากฏภายนอก ดังนั้น การจะเข้าใจสภาพที่แท้จริงจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ก่อนที่จะสรุปความหรือตัดสินใจบางอย่างเกี่ยวกับเรื่องนั้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) ซึ่งการคิดวิเคราะห์นั้นเป็นการคิดที่นำไปสู่การตัดสินใจ เป็นพื้นฐานของการคิดขั้นสูงและเป็นพื้นฐานในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนคือ ครู ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาจึงควรทำความเข้าใจและนำการคิดวิเคราะห์มาบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (มนตรี วงษ์สะพาน, 2556) สอดคล้องกับนำโชค อุ่นเวียง (2558, p. 90) ที่กล่าวถึงการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นสมรรถนะสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนา ผู้ที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะสามารถสังเกต แยกแยะ และสรุปอ้างอิงได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์จึงถือว่ามีผลจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรต้องได้รับการพัฒนา เนื่องจากโลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารหรือที่เรียกว่า กระแสโลกาภิวัตน์ ข้อมูลดังกล่าวมีอยู่จำนวนมากและหลายประเภท ในข้อมูลเหล่านั้นประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่ถูกเจือปนไปด้วยความรู้สึก อคติและอารมณ์ของผู้ส่งสาร ดังนั้นหากผู้ที่รับข่าวสารไม่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แล้วอาจนำไปสู่การคล้อยตามสื่อดังกล่าวอันก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเสียหายได้ ดังนั้นนักเรียนในยุคใหม่ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการที่ต้องมีความสามารถในการสังเกต สรุป อ้างอิง ตลอดจน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (2557) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ช่วยแยกแยะความดีงาม ความถูกต้องเหมาะสม ด้วยเหตุนี้การฝึกฝนให้นักเรียนเข้าใจและสามารถคิดวิเคราะห์ได้จึงจำเป็นอย่างมามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในทุกสาระวิชา ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สภาพปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จัดเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งที่มีกิจกรรมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นคำตอบ ฝึกความรับผิดชอบในการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการแก้ไขปัญหาและเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง (ดวงกมล สิ้นเพ็ง, 2551, p. 188) และขั้นตอนสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้ขงงสงสัย ขั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ขั้นที่ 3 กลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 4 กลุ่มดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ขั้นที่ 6 ให้กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการสืบเสาะหาคำตอบต่อไป (ทศนา เขมมณี, 2550) ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่มนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกวิธีการค้นคว้าหาความรู้อย่างมีกระบวนการ ฝึกการคิดวิเคราะห์ปัญหาการขบคิดปัญหา การพิจารณาหลาย ๆ ด้านการสำรวจ และรวบรวมข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานเพื่อการสรุปข้อมูลอย่างมีเหตุผล (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2546, p. 160) จากขั้นตอนและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่มมีกิจกรรมและวัตถุประสงค์ที่สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นข้างต้น รวมถึงข้อค้นพบจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าหากนักเรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อาจส่งผลให้ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกแยะ ไตร่ตรอง พิจารณา และวิเคราะห์ข้อมูลในโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของ Vygotsky (1978) พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเกิดปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับคนอื่น เช่น ผู้ใหญ่ ครู เพื่อน กล่าวคือ ให้สถานการณ์ที่เด็กเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายแต่ไม่สามารถคิดแก้ปัญหาได้โดยลำพัง แต่เมื่อได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากครู หรือจากการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่าเด็กจะสามารถ

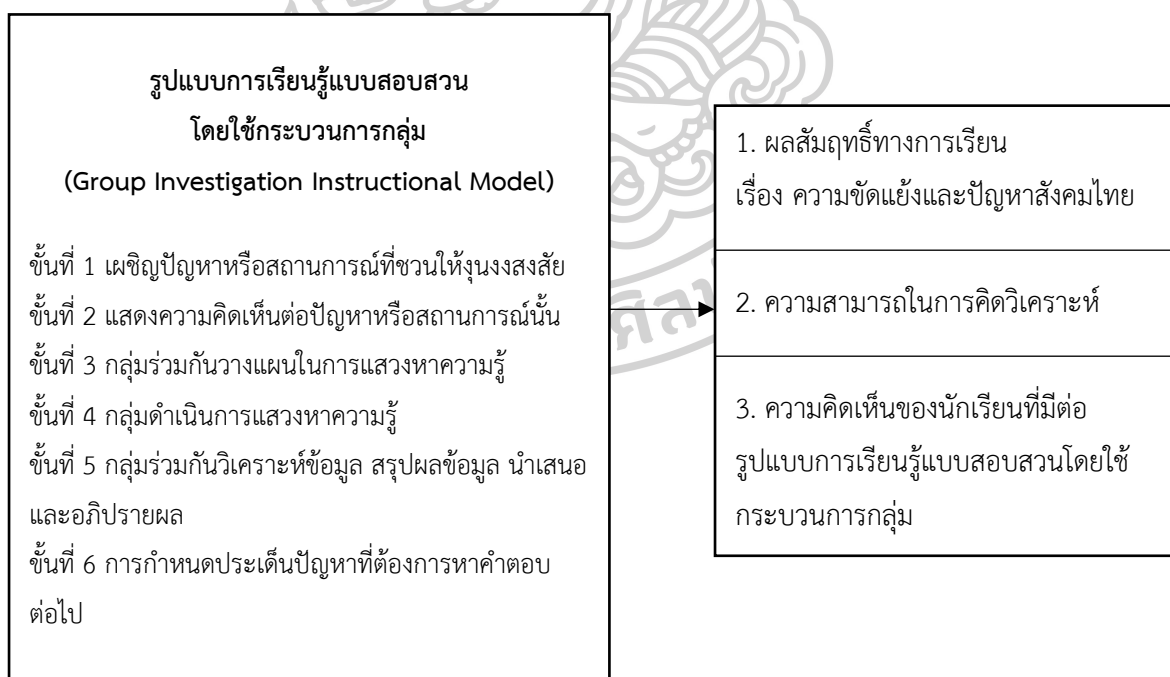
แก้ปัญหานั้นได้และเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วนำมาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของทิสนา แคมมณี (2550, pp. 249-250) กล่าวว่า ขั้นตอนสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้งุนงงสงสัย ขั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ขั้นที่ 3 กลุ่มวางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 4 กลุ่มดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล และขั้นที่ 6 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการหาคำตอบต่อไป

จากรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มทั้ง 6 ขั้นตอนนั้น มีขั้นตอนที่สามารถพัฒนาความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ของ Bloom ที่มีองค์ประกอบ คือ มีความเข้าใจในข้อเท็จจริง การตีความ การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และการแสดงความคิดเห็นจากข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งทุกองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จึงเป็นความสามารถในการจำแนกข้อมูลได้อย่างมีหลักการ การจัดหมวดหมู่ของความรู้ที่มีความสัมพันธ์กัน การสรุปอย่างมีเหตุผล การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และสามารถคาดการณ์ถึงผลที่จะตามมาบนพื้นฐานของข้อมูล

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

คำถามการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 137 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย

2.2.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาสังคมศึกษา 6 รหัสวิชา ส 23101 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข ส 2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง และส 2.1 ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ประกอบด้วยเรื่อง

1. ความขัดแย้งในสังคมไทย 2. ปัญหาสังคมไทย 3. ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยดำเนินการสอนจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมเป็นระยะเวลา 12 คาบเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายคำศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หมายถึง แนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการกลุ่มที่คละความสามารถผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูล นำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นคำตอบ และสรุปผล รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1

เผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้ขุ่นงงสงสัย ขั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ขั้นที่ 3 กลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 4 กลุ่มดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล และขั้นที่ 6 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการหาคำตอบต่อไป

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการจำแนกข้อมูลได้อย่างมีหลักการ การจัดหมวดหมู่ของความรู้ที่มีความสัมพันธ์กัน การสรุปอย่างมีเหตุผล การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และสามารถคาดการณ์ถึงผลที่จะตามมาบนพื้นฐานของข้อมูล โดยวัดได้จากแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Bloom โดยสร้างเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย วัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
3. เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในสาระอื่นของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษา

- 1.1 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์
- 1.2 คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ส 23101)
- 1.3 โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ส 23101)

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

- 2.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- 2.2 แนวคิดของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- 2.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของ Vygotsky
- 2.4 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- 2.5 ผลการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- 2.6 บทบาทของผู้สอนในรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

- 3.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์
- 3.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์
- 3.3 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์
- 3.4 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1. หลักสูตรสถานศึกษา

1.1 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

ปรัชญา

ศึกษา วิรุฬหิสมปตตยา

การศึกษาคือความเจริญงอกงาม

EDUCATION IS GROWTH

ปณิธาน

วิจัยก้าวหน้า พัฒนานวัตกรรม กิจกรรมกล้าคิด ปลูกจิตสาธารณะ

อัตลักษณ์

รู้คิดเชิงวิทยาศาสตร์ เปรื่องปราดเทคโนโลยี ภาษาดีมีคุณธรรม สานสัมพันธ์ชุมชน

วิสัยทัศน์โรงเรียน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
บนฐานการวิจัยที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเพื่อเตรียมตัวสู่การเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์หลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ มุ่งเน้น
กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีปัญหา บนฐานคิดเชิงวิทยาศาสตร์และการวิจัยควบคู่กับ
การบูรณาการสาระท้องถิ่นกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้วย
การส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันทั้งในด้านข้อมูล ข่าวสาร แนวโน้มทั้งในระดับชุมชนและสังคมโลก การพัฒนา
ทักษะการคิดเพื่อการตัดสินใจอย่างเป็นระบบด้วยเหตุผล มีความรับผิดชอบบนฐานข้อมูลที่รอบด้าน
และการสร้างผลงานนวัตกรรมของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ความอ่อน
น้อมถ่อมตน การยืนหยัดในความถูกต้อง ความมีน้ำใจ และมีความรับผิดชอบต่อ ก่อให้เกิดคุณลักษณะ
ของนักคิดที่สามารถก้าวสู่การเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ

สมรรถนะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะ
สำคัญของผู้เรียนเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และทางโรงเรียนได้ปรับ
เพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสมรรถนะสำคัญที่ต้องเกิดกับผู้เรียนมีดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร
สามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทรงชนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน
ข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจา
ต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้ง การเลือกรับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความ

ถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

6. ความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้น เป็นความสามารถในการคิดต่อยอดหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยนำองค์ความรู้ สิ่งรอบตัวมาประยุกต์เชื่อมโยงเพื่อลงมือทำ มีความอดทน และพยายามให้ประสบผลสำเร็จ มีแรงบันดาลใจและเจตคติที่ดีในการประดิษฐ์คิดค้น

1.2 คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส 23102	รายวิชา สังคมศึกษา 6	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	3	เวลา 120 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

ศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ความสำคัญของศาสนา พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ประวัติวันสำคัญทางศาสนาและการปฏิบัติตน บทบาทของสาวกและการปฏิบัติตนต่อสาวก การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การดำรงศาสนาที่ตนนับถือ การสวดมนต์ การแผ่เมตตา การพัฒนาจิตและการเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางศาสนาที่ตนนับถือ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ การยอมรับวิถีชีวิตที่แตกต่างเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ความแตกต่างของการกระทำ ความผิดระหว่างคติอาญาและคติแพ่ง การปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน วัฒนธรรมไทย และเล็งกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และการลดความขัดแย้ง การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก ระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข

โดยใช้กระบวนการบูรณาการ กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการปฏิบัติจริง กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการคิดแก้ปัญหา กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยม

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและตระหนักถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยใช้หลักหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ไขปัญหาของตนเองและชุมชน มีจิตสาธารณะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน ซื่อสัตย์สุจริต รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

รหัสตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3, ม.3/4, ม.3/9, ม.3/10

ส 1.2 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3, ม.3/4, ม.3/5, ม.3/6, ม.3/7

ส 2.1 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3, ม.3/4, ม.3/5

ส 2.2 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3, ม.3/4

รวม 4 มาตรฐาน 22 ตัวชี้วัด

1.3 โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษา 6 รหัสวิชา ส 23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เวลาเรียน 60 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 60 : 40 คะแนน จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
1	ประวัติศาสตร์	<p>ส 1.1 ม.3/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก</p> <p>ส 1.1 ม.3/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก</p> <p>ส 1.1 ม.3/3 อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p> <p>ส 1.1 ม.3/4 วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัตินักบวชที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด</p>	<p>- การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเหล่านั้นในปัจจุบัน</p> <p>- ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก</p> <p>- สัมมนาพระพุทธศาสนา กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p> <p>- ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ</p> <p>- สรุปลักษณะวิเคราะห์พุทธประวัติ</p> <p>- พระอัญญาโกณฑัญญะ</p> <p>- พระมหาปชาบดีเถรี</p> <p>- พระเขมาเถรี</p> <p>- พระเจ้าปเสนทิโกศล</p> <p>- นันทวิสาขชาดก</p> <p>- สุวัณณหังสชาดก</p>	10	10

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
2	หลักธรรมน้อม นำชีวิต	<p>ส 1.1 ม.3/6 อธิบายสังฆคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบ อริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.3/7 เห็นคุณค่า และ วิเคราะห์การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมในการพัฒนาตน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการ ทำงานและการมีครอบครัว</p> <p>ส 1.1 ม.3/8 เห็นคุณค่าของ การพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิด แบบโยนิโสมนสิการคือ วิธี คิดแบบอริยสัจ และวิธีคิด แบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือ การพัฒนาจิตตามแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.3/9 สวดมนต์ แผ่ เมตตา บริหารจิตและเจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.3/10 วิเคราะห์ ความแตกต่างและยอมรับวิถี การดำเนินชีวิตของศาสนิก ชนในศาสนาอื่น ๆ</p>	<p>- พระรัตนตรัย</p> <p>- อริยสัจ 4</p> <p>- พุทธศาสนสุภาษิต</p> <p>- การปฏิบัติตนตาม หลักธรรม</p> <p>- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธี คิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุ ปัจจัย</p> <p>- สวดมนต์แปล และแผ่ เมตตา</p> <p>- วิธีปฏิบัติและประโยชน์ ของการบริหารจิตและเจริญ ปัญญา</p> <p>- ฝึกการบริหารจิตและ เจริญปัญญาตามหลักสติปัฏ ฐานเน้นอานาปานสติ</p> <p>- วิธีการบริหารจิตและ เจริญปัญญาไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p>	10	10

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
3	ศาสนิกชนที่ดี	<p>ส 1.2 ม.3/1 วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวก ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง</p> <p>ส 1.2 ม.3/2 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.2 ม.3/3 ปฏิบัติหน้าที่ของศาสนิกชนที่ดี</p> <p>ส 1.2 ม.3/4 ปฏิบัติตนในศาสนพิธีพิธีกรรมได้ถูกต้อง</p> <p>ส 1.2 ม.3/5 อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p> <p>ส 1.2 ม.3/6 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.2 ม.3/7 นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<p>- หน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย และจริยวัตรอย่างเหมาะสม</p> <p>- การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในงานศาสนพิธีที่บ้าน การสนทนา การแต่งกาย มรรยาทการพูดกับพระภิกษุตามฐานะ</p> <p>- การเป็นศิษย์ที่ดี ตามหลักทิศเบื้องขวา ในทิศ 6 ของพระพุทธศาสนา</p> <p>- การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธตามพุทธปณิธาน 4 ในมหาปรินิพพานสูตร</p> <p>- พิธีทำบุญ งานมงคล งานอวมงคล</p> <p>- การนิมนต์พระภิกษุ การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปและเครื่องบูชา การวางค้ำยสายสิญจน์ การปูลาดอาสนะ การเตรียมเครื่องรับรอง การจุดธูปเทียน</p> <p>- ข้อปฏิบัติในวันเลี้ยงพระ การถวายข้าวพระพุทธรูป การถวายไทยธรรม การกรวดน้ำ</p> <p>- ประวัตินวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย</p>	10	10

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
			<ul style="list-style-type: none"> - หลักปฏิบัติตน : การฟังพระธรรมเทศนา การแต่งกายในการประกอบศาสนพิธีที่วัด การงดเว้นอบายมุข - การประพฤติปฏิบัติในวันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ - การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - การศึกษาเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบของพระพุทธศาสนา นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ตามโอกาส - การศึกษาการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ - การปลูกจิตสำนึกในด้าน การบำรุงรักษาวัดและพุทธสถานให้เกิดประโยชน์ 		
4	ระบอบการเมืองการปกครอง	ส 2.2 ม.3/1 อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน ส 2.2 ม.3/2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส 2.2 ม.3/3 วิเคราะห์	<ul style="list-style-type: none"> - ระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน เช่น ระบอบเผด็จการ ระบอบประชาธิปไตย - ความแตกต่างความคล้ายคลึงของการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย 	6	6

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
		<p>รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันใน มาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ เลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐ</p> <p>ส 2.2 ม.3/4 วิเคราะห์ ประเด็นปัญหาที่เป็น อุปสรรคต่อการพัฒนา ประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข</p>	<p>- บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม ร่วม และการตรวจสอบการใช้ ใช้อำนาจรัฐ</p> <p>- อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล</p> <p>- บทบาทสำคัญของรัฐบาล ในการบริหารราชการ แผ่นดิน</p> <p>- ความจำเป็นในการมี รัฐบาลตามระบอบ ประชาธิปไตย</p> <p>- ประเด็น ปัญหา และ ผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อ การพัฒนาประชาธิปไตย ของประเทศไทย และ แนวทางในการแก้ปัญหา</p>		
5	กฎหมาย	<p>ส 2.1 ม.3/1 อธิบายความ แตกต่างของการกระทำ ความผิดระหว่างคดีอาญา และคดีแพ่ง</p> <p>ส 2.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมใน การปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตาม หลักสิทธิมนุษยชน</p>	<p>- ลักษณะการกระทำ ความผิดทางอาญา และ โทษ</p> <p>- ลักษณะการกระทำ ความผิดทางแพ่ง และโทษ</p> <p>- ตัวอย่างการกระทำ ความผิดทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์</p> <p>- ตัวอย่างการทำความผิด ทางแพ่ง เช่น การทำผิด สัญญา การทำละเมิด</p>	6	6

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
			<ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย และ ความสำคัญของสิทธิ- มนุษยชน - การมีส่วนร่วมคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนตาม รัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทยตามวาระ และโอกาสที่เหมาะสม 		
6	วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรม สากล	ส 2.1 ม.3/3 อนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยและเลือกรับ วัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของ วัฒนธรรมไทยภูมิปัญญา ไทยและวัฒนธรรมสากล - การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาไทยที่ เหมาะสม - การเลือกรับวัฒนธรรม สากลที่เหมาะสม 	5	5
7	ความขัดแย้งและ ปัญหาสังคมไทย	<p>ส 2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัย ที่ก่อให้เกิดปัญหาความ ขัดแย้งในประเทศ และเสนอ แนวคิดในการลดความ ขัดแย้ง</p> <p>ส 2.1 ม.3/5 เสนอแนวคิดใน การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ในประเทศและสังคมโลก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความ ขัดแย้ง เช่น การเมือง การ ปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ - สาเหตุปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหา การทุจริต ปัญหา อาชญากรรม ฯลฯ - แนวทางความร่วมมือใน การลดความขัดแย้งและการ สร้างความสมานฉันท์ 	12	12

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
			- ปัจจัยที่ส่งเสริมการ ดำรงชีวิตให้มีความสุข		
รวม				60	60

จากโครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ตัวชี้วัดที่ ส 2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง และส 2.1 ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

Group Investigation Instructional Model ในภาษาไทยมีการแปลออกเป็นหลายความหมาย เช่น การเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม กระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม การเรียนรู้แบบกลุ่มสืบค้น การจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ความหมายของคำว่า Group Investigation Instructional Model ส่วนภาษาไทยจะใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

2.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

กรมวิชาการ (2544, pp. 15-16) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มสืบค้น เป็นการเรียนการสอนที่เน้นบรรยากาศการทำงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม ในการสอนครูผู้สอนจะแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน หรือน้อยกว่านี้ แต่ละกลุ่มจะวางแผนกันเองว่าจะศึกษาหัวเรื่องอะไร และจะศึกษาอย่างไร สมาชิกแต่ละคน หรือสมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มจะเลือกหัวข้อย่อยและเลือกวิธีแสวงหาคำตอบในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเอง หลังจากนั้นสมาชิกแต่ละคนหรือแต่ละคู่จะรายงานความก้าวหน้าและผลการทำงานให้กลุ่มของตนเองทราบ กลุ่มจะอภิปรายเกี่ยวกับรายงานของสมาชิกและจัดทำรายงานของกลุ่มให้เพื่อน ทั้งชั้นฟังขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ทิตินา แคมมณี (2550, p. 205) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม หมายถึง รูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันไปสืบค้นข้อมูลมาใช้ในการเรียน

ร่วมกัน กระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนมีอิสระในการศึกษาหาความรู้ตามหลักประชาธิปไตย รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานระบบกลุ่ม การศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดนิสัยรักการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยความมั่นใจ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามระดับความสามารถ แต่ละกลุ่มมีผู้เรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลางและอ่อน แต่ละกลุ่มจะร่วมกันวางแผนกันเองว่าจะศึกษาเรื่องอะไร และจะศึกษาอย่างไร ร่วมกันอภิปราย ค้นหาคำตอบทั้งในและนอกห้องเรียน แล้วนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลเพื่อรายงานหน้าชั้น การวัดผลจะตัดสินผลงานจากผลงานสรุปจากกลุ่ม โดยให้คะแนนหรือรางวัลเป็นกลุ่ม

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551, p. 188) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่มหมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่มีกิจกรรมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นคำตอบ ฝึกความรับผิดชอบในการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการแก้ไขปัญหาและเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หมายถึง แนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการกลุ่มที่ละความสามารถผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูล นำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นคำตอบและสรุปผล

2.2 แนวคิดของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

Thelen H. A. (1970, p. 165) ให้ความสนใจการจัดการจัดกิจกรรมกลุ่มที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยเป็นผู้สร้างแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Investigation Instructional Model) การจัดการเรียนรู้แบบนี้จะเชื่อมโยงกระบวนการทางประชาธิปไตยกับกระบวนการค้นคว้าหาความรู้เข้าด้วยกัน เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ผู้เรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้ โดยผู้สอนควรมุ่งพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย สมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ มีการพัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ เรียนรู้วิชาการร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมกันห้องเรียนเปรียบเหมือนสังคม ผู้สอนจะสอนแต่ความรู้อย่างเดียวไม่ได้ ต้องพัฒนากระบวนการทางสังคมด้วย กิจกรรมกลุ่มจะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียน งานที่สำคัญของผู้สอนคือการกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง กระตือรือร้นในการแก้ไข ปัญหา หรือการสร้าง ความงุนงงสงสัยให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ความขัดแย้งทางความคิดจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่

หลากหลาย โดยให้แนวคิดว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่มควรเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ที่เป็นปัญหาจากการนำเสนอของผู้สอนหรือจัดเป็นสถานการณ์จริงก็ได้ จากนั้นผู้สอนต้องดึงความรู้ แนวคิด ปฏิบัติการ ของผู้เรียนออกมาให้หลากหลาย ผู้สอนจะโน้มน้าวให้ผู้เรียนคิดเหมือนกันไม่ได้ เมื่อผู้เรียนคิดต่างกัน แนวทางการแก้ปัญหา การค้นคว้าแสวงหาความรู้ ข้อความรู้อาจจะค้นพบก็หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ และประสบการณ์มากขึ้น กิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังได้ฝึกฝนทักษะทางสังคมได้ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและได้เรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

Joyce B. and Marsha (2009, pp. 215-218) เป็นผู้พัฒนารูปแบบนี้จากแนวคิดหลัก ของ Thelen สองแนวคิด คือแนวคิดเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ (Inquiry) และแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) Thelen ได้อธิบายว่า สิ่งสำคัญที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกหรือความต้องการที่จะสืบค้นหรือแสวงหาความรู้ก็คือตัวปัญหา แต่ปัญหานั้นจะต้องมีลักษณะที่มีความหมายต่อผู้เรียน และท้าทายเพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะแสวงหาคำตอบ นอกจากนั้นปัญหาที่มีลักษณะชวนให้เกิดความงุนงงสงสัย (Puzzlement) หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด จะยิ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะแสวงหาความรู้หรือคำตอบมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมนุษย์อาศัยอยู่ในสังคมต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม เพื่อสนองความต้องการของตนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม ความขัดแย้ง ทางความคิดที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลหรือในกลุ่ม จึงเป็นสิ่งที่บุคคลต้องพยายามหาหนทางขจัดแก้ไข หรือจัดการทำความเข้าใจเป็นที่พอใจหรือยอมรับทั้งของตนเองและผู้เกี่ยวข้อง ส่วนในเรื่อง “ความรู้” นั้น Thelen มีความเห็นว่า ความรู้เป็นเป้าหมายของกระบวนการสอบสวนทั้งหลาย ความรู้ เป็นสิ่งที่ได้จากการนำเสนอ ประสบการณ์ หรือความรู้เดิมมาใช้ในประสบการณ์ใหม่ ดังนั้น ความรู้จึงเป็นสิ่งที่ค้นพบผ่านทางกระบวนการสอบสวน (Inquiry) โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นการพัฒนา มาจากแนวคิดของ Thelen โดยให้นักเรียนได้เผชิญปัญหาทั้งจากสถานการณ์จริงหรือจากการนำเสนอของครู เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา การค้นคว้าแสวงหาความรู้ ผ่านทางกระบวนการสอบสวน เป็นการฝึกทักษะสังคม ให้เกิดการเข้าใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาาร่วมกัน วิธีสอนแบบนี้มีพื้นฐานมาจากกระบวนการประชาธิปไตย

2.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของ Vygotsky

ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของ Vygotsky (1978) พัฒนาการทางด้านสติปัญญา และทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเกิดปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับคนอื่น เช่น ผู้ใหญ่ ครู เพื่อน กล่าวคือ ให้สถานการณ์ที่เด็กเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายแต่ไม่สามารถคิดแก้ปัญหาได้โดยลำพัง แต่เมื่อ

ได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากครู หรือจากการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่าเด็กจะสามารถแก้ปัญหาได้และเกิดการเรียนรู้ขึ้น

การให้การช่วยเหลือแนะนำในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการช่วยเหลือเมื่อเด็กแก้ปัญหาโดยลำพังไม่ได้เป็นการช่วยอย่างเหมาะสมเพื่อให้เด็กแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง วิธีการที่ครูเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กเพื่อให้การช่วยเหลือเด็ก เรียกว่า Scaffolding เป็นการแนะนำช่วยเหลือให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตัวเอง โดยให้การแนะนำ การช่วยเตือนความจำ การกระตุ้นให้คิด การแบ่งปัญหาที่ซับซ้อนให้ง่ายลง การให้ตัวอย่าง หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ช่วยเด็กแก้ปัญหาและเรียนรู้ด้วยตัวเอง การให้การช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพต้องมีองค์ประกอบและเป้าหมาย 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมการร่วมกันแก้ปัญหา
2. เข้าใจปัญหาและมีวัตถุประสงค์ที่ตรงกัน
3. บรรยากาศที่อบอุ่น และการตอบสนองที่ตรงกับความต้องการ
4. มีการจัดสภาพแวดล้อม กิจกรรม และบทบาทของผู้ใหญ่ให้เหมาะสมกับ

ความสามารถและความต้องการ

5. สนับสนุนให้เด็กควบคุมตัวเองในการแก้ปัญหา

กระบวนการเรียนรู้และพัฒนากายทางสติปัญญาตามทฤษฎีของ Vygotsky นั้น จะเห็นได้ว่าเด็กจะมีพัฒนากายทางสติปัญญาได้นั้น ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กเกิดสถานะที่ได้เผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดการคิด ครูมีหน้าที่จัดเตรียมสภาพแวดล้อมหรือสถานะให้เด็กได้เผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ โดยให้เด็กได้ฝึกประสบการณ์แก้ปัญหาด้วยการมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.4 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ไว้ดังนี้

Thelen H. A. (1970, p. 166) กล่าวว่า ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์
2. การพิจารณาปัญหาหรือสถานการณ์
3. การวางแผนคิดวิธีการที่จะได้ข้อมูลความรู้
4. การดำเนินการเสาะแสวงหาความรู้
5. การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้โดยกระบวนการกลุ่ม และสรุปผล
6. การทำกิจกรรมเพิ่มเติม หรือแสวงหาความรู้ในเรื่องต่อไป

Joyce B. and Marsha (2009, pp. 226-227) กล่าวว่า ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบ สอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหา หมายถึง ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาหรือ สถานการณ์ที่ชวนให้งุนงงสงสัย หรือสถานการณ์ที่ใช้กระตุ้นความสนใจและความต้องการในการ แสวงหาความรู้ ซึ่งควรเป็นปัญหาหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัย

2. ขั้นพิจารณาปัญหา หมายถึง ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มพิจารณาปัญหาที่เสนอ ผู้สอน กระตุ้นผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และพยายามกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งหรือความ แตกต่างทางความคิดขึ้น เพื่อท้าทายผู้เรียนพยายามแสวงหาข้อมูลหรือวิธีการพิสูจน์ทดสอบความคิด ของตน เพื่อเชื่อมโยงไปสู่จุดประสงค์

3. ขั้นวางแผน หมายถึง ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมศึกษา ร่วมกันคิดวางแผน ขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า โดยการกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และมอบหมายการทำงาน ซึ่ง ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการสอบสวน (Inquiry) ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Process) และทักษะกระบวนการกลุ่ม (Group Process) ผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการ ทำงานให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผน แหล่งความรู้ และการทำงานร่วมกัน

4. ขั้นลงมือปฏิบัติ หมายถึง สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มค้นคว้าหาความรู้ตามที่ได้รับ มอบหมาย พร้อมทั้งร่วมกันปฏิบัติตามกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้านสังคม โดยผู้สอนจะคอยแนะนำและช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อนำมาอภิปรายสรุปผลสาระสำคัญของกลุ่ม

5. ขั้นรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลงาน หมายถึง สมาชิกได้ผลงานที่ตนเอง ได้ศึกษาร่วมกัน อภิปรายสรุปเป็นความคิดของกลุ่ม และบันทึกในแบบบันทึกกิจกรรม ส่งตัวแทน นำเสนอผลการศึกษาหน้าชั้นเรียน และผู้เรียนในชั้นเรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์ ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่ กำหนดหรือไม่

6. ขั้นทบทวนและเชื่อมโยงปัญหาใหม่ หมายถึง เป็นการวิเคราะห์และอภิปราย บทเรียนโดยผู้เรียนและผู้สอน หลังจากนั้นนำความรู้ไปขยายต่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่

กรมวิชาการ (2544, pp. 15-18) กล่าวว่า ขั้นตอนสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้แบบ สอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา (Identifying the Topic and Organizing Pupils into Groups)

1.1 ผู้สอนเสนอปัญหาแก่ผู้เรียนทั้งชั้น แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันเสนอสิ่งที่ตนอยากรู้ เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว

1.2 ผู้เรียนปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองสนใจ และเสนอหัวข้อให้แก่สมาชิกในชั้นทราบ ผู้เรียนทั้งชั้นช่วยกันกำหนดหัวข้อที่สนใจให้ผู้เรียนจัดกลุ่มเพื่อศึกษาหัวข้อที่สนใจเพียง 1 หัวข้อ

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการแก้ปัญหา (Planning the Investigation Group)

ผู้สอนและผู้เรียนวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานภาระงานที่ต้องทำ และเป้าหมายของงานในแต่ละหัวข้อย่อยตามปัญหาที่เลือก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนในขั้นตอนที่ 2 ได้ผล ผู้สอนอาจใช้คำถาม เช่น

- ปัญหาที่กลุ่มเลือกคืออะไร
- สมาชิกในกลุ่มได้แก่ใคร
- กลุ่มต้องการศึกษาค้นคว้าอะไร
- แหล่งความรู้ที่จะศึกษาคืออะไร
- จะแบ่งงานกันทำอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา (Carrying Out the Investigation)

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนใช้เวลานานที่สุด ผู้เรียนดำเนินงานตามแผนการที่วางไว้ในขั้นตอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม และทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องศึกษาควมจากแหล่งข้อมูลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้สอนให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มตามความต้องการของกลุ่ม เมื่อแต่ละคนหรือแต่ละคู่ทำเสร็จแล้วจะนำเสนอข้อมูลกับกลุ่มของตนเพื่อให้สมาชิกได้อภิปราย และหาข้อมูลสรุปในแต่ละข้อ

ขั้นตอนที่ 4 รวบรวมข้อมูล และสรุปสาระสำคัญ (Preparing Final Report)

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลที่สมาชิกในกลุ่มตนได้จัดทำ ช่วยกันแก้ไขแล้วสรุปเป็นรายงานของกลุ่ม เพื่อเสนอต่อผู้เรียนทั้งชั้น สมาชิกช่วยกันเตรียมการเสนอรายงานให้ น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การนำเสนอรายงานของกลุ่มย่อยมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรแนะนำผู้เรียนให้เตรียมพร้อมเกี่ยวกับการเน้นสาระสำคัญของการค้นคว้า แหล่งความรู้หรือวิธีการที่กลุ่มศึกษา การเปิดโอกาสให้มีการซักถาม การให้ผู้เรียนในชั้นมีกิจกรรมร่วมด้วย ไม่ควรนั่งฟังนาน ๆ สมาชิกทุกคนต้องให้ความร่วมมือในการนำเสนอผลงาน อุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการนำเสนอรายงาน

ขั้นตอนที่ 5 เสนอผลงาน (Present the Final Report)

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลงานในกลุ่มของตนและให้สมาชิกในชั้นเรียนทราบ ตามที่เตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 4 ควรให้ผู้เรียนในชั้นมีกิจกรรมร่วมด้วย เช่น การถามตอบปัญหา การทำกิจกรรมที่ผู้รายงานกำหนดให้ทำ

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผล (Evaluating Achievement)

ผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลการรายงานกลุ่มย่อย และประเมินงานรวมของทั้งชั้น การประเมินนี้รวมถึงการประเมินรายบุคคลด้วย สิ่งที่ควรประเมินได้แก่ ความสามารถในการคิดระดับสูง วิธีการที่ใช้ในการศึกษา การประยุกต์ใช้ความรู้ การใช้หลักฐานอ้างอิง วิธีการที่ใช้ในการสรุปข้อมูล วิธีการที่ใช้ในการประเมินควรเป็นการประเมินแบบเหมาะสม โดยดูวิธีการทำงานของผู้เรียนแต่ละคนตั้งแต่เริ่มจนจบโครงการ และควรมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ ๆ ผู้เรียนควรได้รับผลย้อนกลับจากเพื่อนผู้เรียน และจากผู้สอน การประเมินผลที่ใช้ควรช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ด้านเนื้อหาและกระบวนการหรือช่วยพัฒนาความสามารถในการวางแผนการศึกษาเรื่องต่าง ๆ ในอนาคตได้ นอกจากนี้ผู้สอนควรมีการประเมินผลด้านจิตพิสัย เช่น ความรู้สึกต่อเรื่องที่เรียน งานที่ทำ แรงจูงใจ และเจตคติที่มีต่อผู้สอนต่อเพื่อน

ทิสนา แชมมณี (2550, pp. 249-250) กล่าวว่า ขั้นตอนสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้งุนงงสงสัย ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ใช้ในการกระตุ้นความสนใจและความต้องการในการสืบสอบและแสวงหาความรู้ต่อนั้น ควรเป็นปัญหาหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน และจะต้องมีลักษณะที่ชวนให้งุนงงสงสัย เพื่อท้าทายความคิดและความใฝ่รู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและพยายามกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งหรือความแตกต่างทางความคิดขึ้น เพื่อท้าทายให้ผู้เรียนพยายามหาทางเสาะแสวงหาข้อมูลหรือวิธีการพิสูจน์ทดสอบความคิดของตน เมื่อมีความแตกต่างทางความคิดเกิดขึ้น ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเดียวกันรวมกลุ่มกัน หรืออาจรวมกลุ่มโดยให้แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันก็ได้

ขั้นที่ 3 ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ เมื่อกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันแล้ว สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนว่าจะแสวงหาข้อมูลอะไร กลุ่มจะพิสูจน์อะไร จะตั้งสมมติฐานอะไร กลุ่มจำเป็นต้องมีข้อมูลอะไร และจะไปแสวงหาที่ไหน หรือจะได้ข้อมูลนั้นมาอย่างไร จะต้องใช้เครื่องมืออะไรบ้าง เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจะวิเคราะห์อย่างไร และจะสรุปผลอย่างไร ใครจะช่วยทำอะไร จะใช้เวลาเท่าใด ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการสืบสอบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการกลุ่ม ผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผน แหล่งความรู้และการทำงานร่วมกัน

ขั้นที่ 4 ให้ผู้เรียนดำเนินการแสวงหาความรู้ ผู้เรียนดำเนินการเสาะแสวงหาความรู้ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและติดตามการทำงานของ ผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล เมื่อกลุ่มรวบรวมข้อมูลได้มาแล้ว กลุ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ต่อจากนั้นจึงให้แต่ละกลุ่มนำเสนอ อภิปรายผลร่วมกันทั้งชั้น และประเมินผลทั้งทางด้านผลงานและกระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับ

ขั้นที่ 6 ให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการหาคำตอบต่อไป การแสวงหาความรู้ของกลุ่มตามขั้นตอนข้างต้นช่วยให้กลุ่มได้รับความรู้ ความเข้าใจ และคำตอบในเรื่องที่ศึกษา และอาจพบประเด็นที่เป็นปัญหา ขวนให้งุนงงสงสัยและอยากรู้ต่อไป ผู้เรียนสามารถเริ่มต้นจากวงจรการเรียนรู้ใหม่ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 เป็นต้นไป การเรียนการสอนตามรูปแบบนี้จึงอาจมีต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน

จากการศึกษาข้อมูลของขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จากนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เฝ้าปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้งุนงงสงสัย ขั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ขั้นที่ 3 กลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 4 กลุ่มดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ขั้นที่ 6 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการหาคำตอบต่อไป

2.5 ผลการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ทิสนา แคมมณี (2550, p. 250) กล่าวว่า ผลการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนจะสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดความใฝ่รู้และมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น และได้พัฒนาทักษะการสืบค้น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะการทำงานกลุ่ม

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551, pp. 197-199) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาทักษะหลาย ๆ ด้านให้กับผู้เรียน ทักษะที่สำคัญได้แก่

1. การพัฒนากระบวนการคิด ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนอย่างยิ่ง การพัฒนากระบวนการคิดมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1.1 การสังเกต การใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการสังเกตการณ์ต่าง ๆ

1.2 การสงสัย การสร้างสถานการณ์ การใช้สื่อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความงุนงงสงสัย การตั้งคำถามหรือปัญหาต่าง ๆ

1.3 การอยากรู้คำตอบ เมื่อผู้เรียนเกิดความสงสัยยอมทำให้ออยากรู้คำตอบ ผู้สอนต้องเสริมแรงให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ ไม่ใช่หยุดแค่เพียงสงสัย

1.4 การเสาะแสวงหาคำตอบ เมื่ออยากรู้คำตอบก็ต้องแสวงหา ผู้สอนอาจช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนในการแสวงหาคำตอบ แสวงหาความรู้ ซึ่งต้องพัฒนาผู้เรียนหลายด้าน เช่น การตั้งสมมติฐาน การคาดคะเน การรวบรวมข้อมูล การพัฒนาข้อมูล จนถึงการสรุปข้อมูล ขั้นตอนนี้สามารถฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล คิดวิเคราะห์ คิดเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีอยู่เดิมเพิ่มความรู้อื่นใหม่

1.5 การสรุป ความรู้ที่ได้จากการเสาะแสวงหาสามารถตอบข้อสงสัยของผู้เรียนได้อย่างมีเหตุผลซึ่งผ่านกระบวนการคิดมาหลายขั้นตอน

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ฝึกฝนพัฒนากระบวนการคิดให้กับผู้เรียนบ่อย ๆ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญ มีความคล่องตัวในการคิด เมื่อเกิดปัญหาใด ๆ ก็สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบคอบมีเหตุมีผลมากขึ้น การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยและอยากหาคำตอบจึงเป็นการเริ่มต้นการพัฒนากระบวนการคิดให้กับผู้เรียน

2. การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ นอกจากทักษะการแสวงหาความรู้เป็นส่วนหนึ่ง ของการพัฒนากระบวนการคิดแล้ว ยังเป็นการพัฒนาทักษะการค้นคว้าหาแหล่งเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูล การเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การหาความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงของข้อมูล การเลือกใช้สื่อความรู้ การอ่าน การฟัง การเขียน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น การทดสอบคำตอบ การสรุป

3. การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคม ได้ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกการวางแผนงาน การแบ่งหน้าที่แบ่งงาน การติดตามผลงาน การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การอภิปรายแสดงความคิดเห็นผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถของแต่ละบุคคล ยอมรับความแตกต่างของสมาชิกภายในกลุ่ม ส่งเสริมความรักความสามัคคีในกลุ่มสมาชิก ซึ่งทักษะเหล่านี้ถือเป็นพื้นฐานของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้มารยาททางสังคม การเคารพกฎระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงานเมื่อจะติดต่อขอข้อมูลหรือสัมภาษณ์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผลการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเป็นการฝึกกระบวนการคิด ทั้งการสังเกต การสงสัย การอยากรู้คำตอบ การเสาะแสวงหาคำตอบและการสรุปความรู้ รวมถึงการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความรักความสามัคคีในกลุ่มสมาชิก มีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพราะผู้เรียนต้องมีการเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การหาความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงของข้อมูล

2.6 บทบาทของผู้สอนในรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

Thelen H. A. (1970, p. 166) กล่าวถึง บทบาทของผู้สอนในรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาที่ท้าทาย ซึ่งอาจเกิดจากสถานการณ์จริงที่ผู้สอนหรือผู้เรียนได้ประสบ หรือเป็นปัญหาจากเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือจากบทเรียนที่ผู้สอนเตรียมจัดให้เกิดประเด็นสงสัย

2. กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น

3. จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นประชาธิปไตย ผู้สอนมีความเป็นกลางไม่ชี้นำความคิดผู้เรียน ผู้สอนมีความเป็นมิตร จะช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้

4. เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การวางแผนเพื่อแสวงหาความรู้ แหล่งค้นคว้าความรู้ สื่อต่าง ๆ จัดเตรียมสื่อและเอกสารความรู้เพื่อช่วยเหลือผู้เรียน

5. ให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะทางสังคม

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551, pp. 199-200) กล่าวถึง บทบาทของผู้สอนในรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจชัดเจนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเนื้อหาสาระ

2. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด

3. จัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น

5. ชมเชยหรือเสริมแรงทุกครั้งเมื่อผู้เรียนตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น หรือทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ

6. จัดเตรียมสถานการณ์ ปัญหา ข้อมูล หรือคำถามที่จะกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ ให้เกิดความสงสัย และอยากรู้อยากเห็นหรือคำตอบ

7. จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน ให้คำแนะนำการทำงานกลุ่มอย่างเป็นระบบ ทุกขั้นตอนของกิจกรรม

8. จัดเตรียมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตำรา เอกสาร เว็บไซต์ต่าง ๆ บุคคลที่จะให้ข้อมูล สถานที่ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าแสวงหาความรู้ได้สะดวกมากขึ้น รวดเร็ว เหมาะสม และปลอดภัย

9. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะทางสังคม มารยาทหรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในการไปค้นคว้าหาความรู้ ติดต่อเจ้าหน้าที่ตามสถานที่ต่าง ๆ และการสัมภาษณ์บุคคล

10. ติดตามการทำงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บทบาทของผู้สอนในรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มคือ ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนในเรื่องที่จะสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก มีอิสระในการเรียนรู้ เสริมแรงเพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในห้องเรียน ตั้งคำถามที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

Good (1973, p. 680) การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดอย่างรอบคอบตามหลักการของการประเมิน และมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าเป็นไปได้ ตลอดจนพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และใช้กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549, p. 2) การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2542, p. 14) การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงด้วยการระบุ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลในสถานการณ์ที่เป็นแหล่งคิดวิเคราะห์ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นหรือจุดเด่นจุดด้อยในสถานการณ์เป็นการจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อไปใช้เป็นพื้นฐานในการคิดระดับอื่น ๆ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553, pp. 54-55) การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดและจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นวัตถุ เรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้ องค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องนั้น สามารถอธิบายตีความตามสิ่งที่เห็น ที่อาจแฝงซ่อนอยู่ในสิ่งต่าง ๆ หรือปรากฏได้อย่างชัดเจน รวมทั้งหาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ ว่า เกี่ยวพันกันอย่างไร

วัชรรา เล่าเรียนดี (2553, pp. 10-11) การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การแสดงออกด้วยคำพูด หรือพฤติกรรมกรปฏิบัติที่บ่งบอกถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดทุกแง่มุม โดยบอก อธิบายเหตุผลประกอบเรื่องที่รู้ ระบุความคิดรวบยอด ระบุปัญหา ระบุความเชื่อมโยงของความคิดรวบยอดต่าง ๆ และรายละเอียดของเรื่องที่สามารถที่จะแจกแจง จำแนกแยก

องค์ประกอบ ส่วนประกอบต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลที่เป็นหลักฐานสำคัญเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและประเมินผลหรือเพื่อสรุปอย่างเหมาะสม

จากความหมายของการคิดวิเคราะห์สรุปได้ว่าการคิดวิเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจ กระบวนการคิดที่เกี่ยวกับการจำแนกแยกแยะส่วนประกอบ ตลอดจนหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงองค์ประกอบและหลักการเหล่านั้น นำไปสู่การตัดสินใจ

3.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

Bloom (1976) ได้พัฒนาเครื่องมือการจัดประเภทพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางปัญญาและการคิดอันเป็นผลมาจากประสบการณ์การศึกษาที่เรียกว่า Bloom's Taxonomy ซึ่งกำหนดไว้ 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) ด้านจิตพิสัย (affective domain) และด้านทักษะทางกาย (psychomotor Domain) ในการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ก็ได้อาศัยแนวคิดดังกล่าวนี้ ด้านพุทธิพิสัยถูกนำไปใช้มากที่สุด Bloom และคณะ เสนอกรอบพัฒนาความคิดระดับต่ำ (lower order thinking skill) คือระดับ 1-3 ประกอบด้วย

ระดับ 1 ความรู้ (Level 1: Knowledge (Recall and repeat information)

ระดับ 2 ความเข้าใจ (Level 2: Comprehension (Interpret and demonstrate understanding)

ระดับ 3 นำไปใช้ การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ (Level 3: Application (Apply acquired knowledge to a new problem)

ส่วนการพัฒนาความคิดระดับสูง (higher order thinking skills) คือ ระดับ 4-6 ประกอบด้วย

ระดับ 4 การวิเคราะห์ ระบุความสัมพันธ์และเหตุจูงใจ (Level 4: Analysis (Identify relationships and motives)

ระดับ 5 การสังเคราะห์ การเชื่อมโยงข้อเท็จจริงโดยเหตุผลหรือรูปแบบใหม่ (Level 5: Synthesis (Assemble facts into a coherence or new pattern)

ระดับ 6 การประเมิน ใช้เกณฑ์และสถานการณ์เพื่อวินิจฉัยและการตัดสินผล (Level 6: Evaluation (Use criteria and evidence to make and defend judgments)

ต่อมา Anderson L. W. and Krathwohl D. R. (2001) ได้นำเสนอแนวคิดปรับปรุง Bloom's Taxonomy ในการจำแนกพฤติกรรมย่อยมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทใหม่ ๆ โดยสรุปการเปลี่ยนแปลงมีการเปลี่ยนแปลงในระดับคำศัพท์และระดับโครงสร้าง การเปลี่ยนแปลงในระดับคำศัพท์เป็นดังนี้ จุดประสงค์การศึกษาของหลักสูตรที่อิงมาตรฐาน (standards – based curriculum) จะระบุในลักษณะว่าผู้เรียนควรรู้และทำอะไรได้ (เป็นกริยา) ในสิ่งใด (เป็นคำนาม) แต่

ในปี 1956 Bloom ใช้คำนามในการอธิบายความรู้ประเภทต่าง ๆ ต่อมาในฉบับปรับปรุงปี 2001 พฤติกรรมย่อยจึงระบุเป็นกริยาและมีการปรับเปลี่ยนคำว่าความรู้ (knowledge) เป็นความจำ (remember) ในฉบับปรับปรุงได้จัดความรู้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ข้อเท็จจริง (factual) มโนทัศน์ (concept) กระบวนการ (procedural) และความรู้ที่เกิดจากตนเอง (metacognition) ชั้นพฤติกรรมหลักในกรอบเดิม 2 ชั้น คือ ความเข้าใจ (comprehension) เปลี่ยนเป็นเข้าใจความหมาย (understand) และการประเมิน (evaluation) เป็นสร้างสรรค์ (create) มีลำดับชั้น 6 ชั้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. จำ (Remember) หมายถึง ความสามารถในการระลึกได้ แสดงรายการได้ บอกได้ ระบุ บอกชื่อได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถบอกความหมายของทฤษฎีได้

2. เข้าใจ (Understand) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมาย ยกตัวอย่างสรุป อ้างอิง ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของทฤษฎีได้

3. ประยุกต์ใช้ (Apply) หมายถึง ความสามารถในการนำไปใช้ ประยุกต์ใช้ แก้ไขปัญหา ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาได้

4. วิเคราะห์ (Analyze) หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ อธิบายลักษณะการจัดการ ตัวอย่างเช่น นักเรียน สามารถบอกความแตกต่างระหว่าง 2 ทฤษฎีได้

5. ประเมินค่า (Evaluate) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ วิจารณ์ ตัดสิน ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถตัดสินคุณค่าของทฤษฎีได้

6. คิดสร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ความสามารถในการออกแบบ (Design) วางแผน ผลิต ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถนำเสนอทฤษฎีใหม่ที่แตกต่างไปจากทฤษฎีเดิมได้

ระดับความสามารถทางการคิดของบุคคลเป็น 6 ระดับดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่ดีถ้านักเรียนสามารถกำหนดความคาดหวังได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถกำหนดความคาดหวังสูงได้ นักเรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ร่วมกัน เพราะในแต่ละระดับ เมื่อนักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและมีทักษะ จะเกิดการปรับเปลี่ยนขั้นสู่ระดับที่สูงขึ้นต่อไป อันจะส่งผลให้นักเรียนได้มีโอกาสมีความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้นและสามารถคิดในระดับสูงได้ในที่สุด

3.3 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ ได้มีนักวิชาการได้ศึกษาไว้ สรุปได้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553, pp. 26-30) การคิดวิเคราะห์ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถในการตีความ เราไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้ หากไม่เริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจข้อมูลที่ปรากฏ เริ่มแรกจึงต้องพิจารณาข้อมูลที่ได้รับว่าอะไรเป็นอะไรด้วยการ

ตีความ ซึ่งหมายถึงการพยายามทำความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรงคือตัวข้อมูลไม่ได้บอกโดยตรงแต่เป็นการสร้างความเข้าใจเกินว่าสิ่งที่ปรากฏ อันเป็นการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ เกณฑ์ที่แต่ละคนใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินหรือเป็นไม้เมตรที่แต่ละคนสร้างขึ้นในการตีความนั้นย่อมแตกต่างกันตามความรู้ ประสบการณ์และค่านิยมของแต่ละบุคคล

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ การจะคิดวิเคราะห์ที่ได้ดีนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจงและจำแนกได้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง มีที่หมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอะไร การวิเคราะห์ในเรื่องนั้นจะไม่สามารถสรุปผลหากไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการคิด ถ้าขาดความรู้ อาจไม่สามารถวิเคราะห์หาเหตุผลได้ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

3. ความช่างสังเกต ช่างสงสัยและช่างถาม การคิดวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบทั้งสามร่วมด้วยคือ ต้องช่างสังเกต สามารถค้นพบความผิดปกติท่ามกลางสิ่งที่ดูอย่างผิวเผินแล้วเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ต้องช่างสงสัย เมื่อเห็นความผิดปกติไม่ละเลยไป แต่หยุดพิจารณาขบคิดไตร่ตรอง และต้องช่างถาม ตั้งคำถามกับตัวเองและคนรอบข้างเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การคิดต่อเกี่ยวกับเรื่องนั้น การตั้งคำถามจะนำไปสู่การสืบค้นความจริงและเกิดความชัดเจนในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ สำหรับขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์จะยึดหลักการตั้งคำถามโดยใช้หลัก 5W 1H คือ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) และอย่างไร (How) คำถามเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องใช้ทุกข้อเพราะการตั้งคำถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุมและตรงประเด็นที่ต้องการสืบค้น

4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล การคิดวิเคราะห์จะต้องมีความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สามารถค้นหาคำตอบได้ว่า

- 4.1 อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งนี้
- 4.2 เรื่องนั้นเชื่อมโยงกับเรื่องนี้ได้อย่างไร
- 4.3 เรื่องนี้มีใครเกี่ยวข้องบ้าง เกี่ยวข้องกันอย่างไร
- 4.4 เมื่อเกิดเรื่องนี้ จะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง
- 4.5 สาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์นี้
- 4.6 องค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น
- 4.7 วิธีการ ขั้นตอนการทำให้เกิดสิ่งนี้
- 4.8 สิ่งนี้ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.9 แนวทางการแก้ปัญหาอะไรบ้าง

4.10 ถ้าทำเช่นนี้ จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้อาจเป็นคำถามอื่น ๆ ที่มุ่งเพื่อให้มีการคิดอย่างมีเหตุผลเชื่อมโยงกับเรื่องที่เกิดขึ้น ดังนั้นการคิดวิเคราะห์ จะต้องสามารถให้เหตุผล จำแนกแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นความจริง สิ่งใดเป็นความเท็จ สิ่งใดมีองค์ประกอบในรายละเอียดเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

Clark L. H. (1970, pp. 11-13) กล่าวว่า ได้แบ่งการคิดวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหา ได้แก่ ความสามารถในการสรุปและแยกแยะข้อมูล

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ ความสามารถในการตรวจสอบว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกันหรือไม่

3. การคิดวิเคราะห์หลักการ ได้แก่ การวิเคราะห์ได้ว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารถึงสิ่งใด

Bloom (1976, pp. 148-150) ได้แบ่งความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหา ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มานั้นสามารถแยกเป็นส่วนย่อยได้ ข้อความบางข้อความเป็นความจริง บางข้อความเป็นค่านิยม และบางข้อความเป็นการคิดของผู้เขียน ซึ่งการคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหา ประกอบด้วย

1.1 ความสามารถในการค้นหาประเด็นต่าง ๆ ในข้อมูล

1.2 แยกแยะความจริงออกจากสมมติฐาน

1.3 ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อมูลอื่น ๆ

1.4 ความสามารถในการบอกถึงสิ่งจูงใจ และการพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลและของกลุ่ม

1.5 ความสามารถในการแยกแยะข้อสรุปจากข้อความปลีกย่อย

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผู้อ่านจะต้องมีทักษะในการตัดสินใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลหลัก ได้ทั้งความสัมพันธ์ของสมมติฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างข้อสรุป ยังรวมถึงความสัมพันธ์ในชนิดของหลักฐานที่นำมาแสดงด้วย ในการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์สามารถแยกได้ ดังนี้

2.1 ความเข้าใจความสัมพันธ์ของแนวคิดในบทความและข้อความต่าง ๆ

2.2 ความสามารถในการระลึกได้ว่ามีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับกรณีการตัดสินใจนั้น

2.3 ความสามารถในการแยกความจริง หรือสมมติฐานที่เป็นใจความสำคัญ หรือข้อโต้แย้งที่นำมาสนับสนุนข้อสมมติฐานนั้น

2.4 ความสามารถในการตรวจสอบสมมติฐานที่ได้มา

2.5 ความสามารถในการแบ่งแยกความสัมพันธ์ของสาเหตุและผลจากความสัมพันธ์อื่น ๆ

2.6 ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขัดแย้งแบ่งแยกสิ่งที่ตรงและไม่ตรงกับข้อมูลได้

2.7 ความสามารถในการสืบหาความจริงของข้อมูล

2.8 ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ และแยกรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญได้

3. การคิดวิเคราะห์หลักการ เป็นการวิเคราะห์โครงสร้าง และหลักการนี้จะต้องวิเคราะห์แนวคิด จุดประสงค์ และมโนทัศน์ ซึ่งการคิดวิเคราะห์หลักการสามารถแยกได้ ดังนี้

3.1 ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อความและความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ

3.2 ความสามารถวิเคราะห์รูปแบบในการเขียน

3.3 ความสามารถในการวิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้เขียน ความเห็นของผู้เขียน หรือลักษณะของความคิดความรู้สึกที่มีในงาน

3.4 ความสามารถในการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เขียนด้านต่าง ๆ

3.5 ความสามารถในการวิเคราะห์เทคนิคโฆษณาชวนเชื่อ

3.6 ความสามารถในการรู้แ่งคิด และทัศนคติของผู้เขียน

Marzano R. J. (2001, p. 60) กล่าวถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจำแนก หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ออกเป็นแต่ละส่วนให้เข้าใจอย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถระบุตัวอย่างหลักฐาน และลักษณะความเหมือนความแตกต่างได้

2. ด้านการจัดหมวดหมู่ หมายถึง ความสามารถในการประมวลความรู้เพื่อการจัดลำดับและประเภทอย่างมีความหมายเป็นกลุ่ม สามารถจัดกลุ่มที่มีหลักการและลักษณะที่คล้ายคลึงเข้าด้วยกัน

3. ด้านการสรุป หมายถึง ความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์และโยงความสัมพันธ์สู่การสรุปอย่างสมเหตุสมผล จากการสังเกตและการใช้ความรู้เดิมผสมผสานกับความรู้ใหม่สามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ และยกเหตุผลประกอบได้

4. ด้านการประยุกต์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักการจากการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ หรือสามารถนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้

5. ด้านการคาดการณ์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักการไปใช้เพื่อประมาณการและคาดเดาสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ สามารถเข้าใจเหตุการณ์ มีความรู้ในเหตุการณ์นั้น และคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้

สรุปได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญของการคิดวิเคราะห์ประกอบไปด้วยการสังเกต ความเข้าใจในข้อเท็จจริง การตีความ การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และการแสดงความคิดเห็นจากข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งทุกองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกันจากที่กล่าวมาความสามารถในการคิดวิเคราะห์คือ ความสามารถในการจำแนกข้อมูลได้อย่างมีหลักการ การจัดหมวดหมู่ของความรู้ที่มีความสัมพันธ์กัน การสรุปอย่างมีเหตุผล การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และสามารถคาดการณ์ถึงผลที่จะตามมาบนพื้นฐานของข้อมูล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ของ Bloom เพื่อสร้างเป็นแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.4 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ มีความสำคัญและมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติอ้างถึงใน รัชฎา ยศบุตร (2554, pp. 98-99) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีหลักการและเหตุผล
2. สามารถปฏิบัติงานโดยใช้กฎเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล
3. สามารถประเมินตนเองอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่าง

ดีอีกด้วย

4. ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล
5. ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ค้นหาความรู้ ทฤษฎี

หลักการตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมาย ตลอดจนหาข้อสรุปได้ดี

6. ช่วยให้ผู้คิดมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549, pp. 32-46) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา
2. ช่วยลดการอ้างประสบการณ์ส่วนตัวเป็นข้อสรุปทั่วไป
3. ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ส่วนบุคคล
4. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ
5. ช่วยในการแก้ปัญหา

6. ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ
7. ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล
8. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง

สுகนธ์ สีนพานนท์ และคณะ (2555, p. 31) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ทำให้สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อมูล หรือจากความคิดเห็น มีความกระจ่างชัดเจน ทำให้มองเห็นแนวทางในการตัดสินใจที่จะทำงานหรือดำเนินกิจการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ ทำให้รู้จักคิดจำแนกแยกแยะสิ่งที่เรียนรู้ จัดประเภทสิ่งต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถทำนายผล หรือคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ใกล้เคียงความเป็นจริง นำไปสู่การตัดสินใจอย่างเหมาะสม
3. ทำให้เป็นคนมีเหตุผล มีหลักการไม่กระทำสิ่งใด ๆ ตามใจตนเองอย่างเลื่อนลอย ไร้ทิศทาง ไม่สรุปเรื่องราวต่าง ๆ ตามอารมณ์ หรือความรู้สึกของตนเอง
4. ทำให้เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากผู้อื่นในด้านการแสดงความคิดเห็น หรือการให้ข้อเสนออย่างมีเหตุผล
5. สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ตามขั้นตอน ถูกต้อง และสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมโลกยุคปัจจุบันได้ ไม่คล้อยตามหรือหลงเชื่อบุคคลอื่นจนเกิดความผิดพลาดในกิจการต่าง ๆ
6. ทำให้เป็นผู้มีทักษะในการลำดับเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ หลอมรวมได้ใจความ เพื่อนำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลไปยังบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ได้
7. ทำให้สามารถประมวลข้อคิดหรือความคิดเห็นของบุคคลที่หลากหลายมาสัมพันธ์กัน เพื่อนำมาสรุปเป็นแนวคิดใหม่นำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของงาน
8. ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ได้ตรงประเด็น

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2549, pp. 47-49) กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ว่ามีประโยชน์ต่อบุคคลทุกคนในการนำไปใช้เพื่อการดำรงชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคม ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ การคิดวิเคราะห์นับว่าเป็นปัจจัยที่ทำหน้าที่เป็นปัจจัยหลักสำหรับการคิดในมิติอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น การคิดวิเคราะห์ช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึกและครบถ้วนในเรื่องนั้น ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาได้

2. ช่วยในการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ที่เกี่ยวเนื่องกับการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ และการทำความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น จึงช่วยให้เวลาที่พบปัญหาจะสามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัญหานั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างตรงประเด็น

3. ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ ในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้อ่านข้อเท็จจริง เหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจ และที่สำคัญคือช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานของความรู้ เพื่อที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ยังช่วยให้เราประเมินสถานการณ์และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แม่นยำกว่าการที่มีเพียงข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ อีกทั้งยังทำให้รู้สาเหตุของปัญหา เห็นโอกาสของความน่าจะเป็นในอนาคต นอกจากนี้ยังช่วยให้มองเห็นโอกาสความเป็นไปได้ของสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ช่วยให้เกิดการคาดการณ์อนาคต

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์เป็นการช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา สามารถช่วยในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหตุผล การคิดวิเคราะห์ช่วยให้สามารถแก้ปัญหา ประเมินและตัดสินใจ สรุปข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและสมเหตุสมผลบนพื้นฐานของข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

4.1.1 งานวิจัยในประเทศ

จารุวรรณ ยิงยงค์ (2558, pp. 110-111)) ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) พัฒนาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีพัฒนาการจากระดับ ปานกลางไปสูง 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย มากที่สุด

รัชฎา ยศบุตร (2554, pp. 126-127) ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีวิจัย และรูปแบบการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม และเพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รพีพงศ์ชญาณ์ วงษ์ไสว (2559, pp. 75-76) ศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา อาเซียน โดยบูรณาการกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับบทบาทสมมติ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีรายวิชาอาเซียนศึกษาก่อนการเรียนและหลังการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 ของโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 34 คน โดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หน่วยการเรียนรู้โดยบูรณาการกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับบทบาทสมมติ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการกระบวนการสืบ

สอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับบทบาทสมมติ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมกมล กาญจนพิบูลย์ (2554, pp. 102-105) ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 101 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 50 คน ที่เรียนโดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่ม กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 51 คนที่เรียนโดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่ม 2) แผนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา แบบเลือกตอบ 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบเลือกตอบ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่มมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Tsoi, Goh, and Chia (2004, pp. 1-2) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มสำหรับวิชาเคมีในการศึกษาของครู ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการเรียนแบบสืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ร่วมมือกัน พร้อมทั้งฝึกทักษะการคิดระหว่างเรียนด้วยและเป็นการสร้างสังคมในการเรียนอย่างหนึ่งเพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มมีทักษะทางด้านงานแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งเสริมสร้างความสามัคคี

Komala (2019, pp. 1-3) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้การเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นกิจกรรมที่เน้นความสามารถในการคิดของนักเรียนผ่านกิจกรรมกลุ่ม เพื่อตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์และประเมินปัญหาตามความสามารถของนักเรียน หลักการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มพบว่า นักเรียนที่เรียนในรูปแบบนี้นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมโดยตรงในการแก้ปัญหา และนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์

4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ชนิกานต์ ศรีทองสุข (2561, pp. 130-137) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และมโนทัศน์ทางภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนร่วมกับอินโฟกราฟิก การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับอินโฟกราฟิก 2) ศึกษามโนทัศน์ทางภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับอินโฟกราฟิก และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับอินโฟกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน โรงเรียนนครรณสุดศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ทวีปยุโรปที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับอินโฟกราฟิก 2) แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องทวีปยุโรป 3) แบบประเมินมโนทัศน์ในวิชาภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป โดยวัดได้จากการประเมินชิ้นงานจากสื่ออินโฟกราฟิก 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับอินโฟกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ คือ ปรับปรุง พอใช้ และดี 2) มโนทัศน์ทางภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับอินโฟกราฟิก อยู่ในระดับดี 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนร่วมกับอินโฟกราฟิกอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทั้งสามด้าน คือ 1. ด้านกิจกรรม 2. ด้านบรรยากาศ และ 3. ด้านประโยชน์

ชมพูนุช วุ่นสุวรรณ (2561, pp. 80-81) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) เพื่อศึกษาค่าขนาดอิทธิพลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) เพื่อศึกษาค่าขนาดอิทธิพลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ แบบปรนัย 3) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบปรนัย ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษาเรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติหลังเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยมีขนาดอิทธิพลในระดับมาก 3) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีขนาดอิทธิพลในระดับมาก 4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

วัลยา แซ่จิว (2558, pp. 89-90) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 45 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรค้ความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด

วิจิตรา นพรัตน์ (2559, p. 115) ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิก สำหรับรายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นกำหนดปัญหา 2. ขั้นทำความเข้าใจปัญหา 3. ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล 5. ขั้นนำเสนอ และ 6. ขั้นการประเมินผล และนักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิกมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

4.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Rolen (1991, pp. 3694-A) ศึกษาผลการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนระดับ 5 และ 6 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อได้สอนทักษะการคิดวิเคราะห์แล้วนักเรียนระดับ 5 และ 6 มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน นักเรียนระดับ 5 ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในเนื้อหาวิชาสังคมไม่แตกต่างกันสำหรับกลุ่มระดับ 6 ที่เป็นกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในเนื้อหาวิชาสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุม

Filiz (2013, pp. 180-183) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนประชาธิปไตยต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คนที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ของคณะเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยกาซี (Gazi University) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้ห้องเรียนประชาธิปไตย และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนประชาธิปไตย มีระดับคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สามารถเกิดขึ้นได้จากการเรียนแบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบในการทำงาน ทั้งยังช่วยให้ผู้สอนเกิดการพัฒนาการสอนที่ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
4. ระยะเวลาในการทำวิจัย
5. แบบแผนการวิจัย
6. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย
7. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
8. การเก็บรวบรวมข้อมูล
9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 137 คน ซึ่งแต่ละห้องมีการแจกแจงความสามารถทางการเรียนของนักเรียน โดยคละความสามารถระดับเก่งและอ่อนอยู่ในห้องเดียวกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย

2.2.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาสังคมศึกษา 6 รหัสวิชา ส 23101 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม มาตราฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข ส 2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง และส 2.1 ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ประกอบด้วยเรื่อง 1. ความขัดแย้งในสังคมไทย 2. ปัญหาสังคมไทย 3. ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข

4. ระยะเวลาในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยดำเนินการทดลองจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมเป็นระยะเวลา 12 คาบเรียน

5. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองขั้นต้น (Pre - Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนการทดลองและทดสอบหลังการทดลอง (The One Group Pretest – Posttest Design) (มาเรียนนิลพันธุ์, 2554, pp. 143-144) ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงแบบการวิจัย The One Group Pretest – Posttest Design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบการวิจัย

T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
X	แทน	รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

6. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

6.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน แผนละ 4 คาบ เรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน มีรายละเอียดดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ปัญหาสังคมไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข

6.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

6.3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ

6.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ ให้คะแนน 5 เห็นด้วยมากที่สุด ให้คะแนน 4 เห็นด้วยมาก ให้คะแนน 3 เห็นด้วยปานกลาง ให้คะแนน 2 เห็นด้วยน้อย และให้คะแนน 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

7. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

7.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน แผนละ 4 คาบ เรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

7.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการ

เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ของสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม และแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1.2 ศึกษาหลักการวิธีการสอนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จำนวน 3 แผน แผนละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน

7.1.4 นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ เนื้อหาสาระ ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะปรับแก้ไขในประเด็นแผนการจัดการเรียนรู้ควรปรับให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละแผนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

7.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

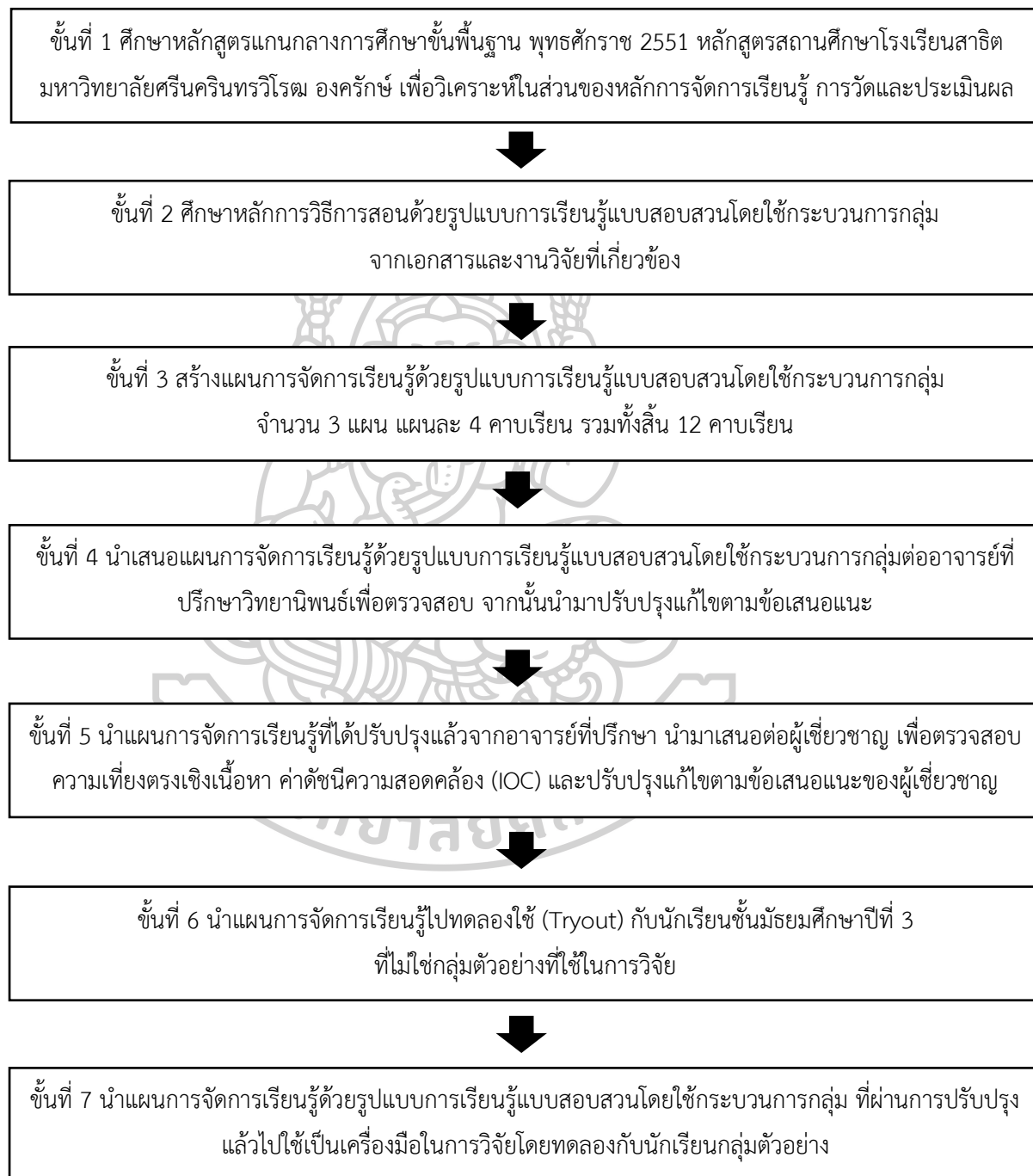
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

โดยหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ทั้ง 3 แผน มีค่าเท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ข) ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ปรับปรุงเกณฑ์การนำเสนอชิ้นงานให้สอดคล้องกัน 2) เพิ่มเติมเกณฑ์การตัดสินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่จะนำข้อค้นพบจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มไปทดลองใช้ ว่ามีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยหรือไม่

7.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สรุปขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

7.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย

ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย มีเนื้อหาประกอบด้วยเรื่อง 1) ความขัดแย้งในสังคมไทย 2) ปัญหาสังคมไทย 3) ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

7.2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7.2.2 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์เนื้อหา และการวัดทักษะด้านพุทธิพิสัยของ Bloom (1976) ที่ปรับปรุงโดย Anderson L. W. and Krathwohl D. R. (2001, p. 216) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างตารางการวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามตัวชี้วัด พฤติกรรมที่ต้องการวัดเป็น 6 ด้าน คือ จำ (Remember) เข้าใจ (Understand) ประยุกต์ใช้ (Apply) วิเคราะห์ (Analyze) ประเมินค่า (Evaluate) และสร้างสรรค์ (Create)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามตัวชี้วัด

มาตรฐาน /ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	รวม
			1	1	1	2			
ส 2.1 ม.3/4	ความขัดแย้งและ ปัญหาสังคม และแนวคิดใน การลดความ ขัดแย้ง	1. อธิบายสถานการณ์ที่ เป็นความขัดแย้งได้	1	1		2			4
		2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ภายในประเทศไทยได้		1	1	2			4
		3. วิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้น ภายในประเทศไทยได้	1	1	1	3	1		7
		4. เสนอแนวคิดในการลด ความขัดแย้งและสร้าง ความสมานฉันท์ได้		1	1	2	1	1	6
ส 2.1 ม.3/5	ปัจจัยที่ส่งเสริม การดำรงชีวิตให้ มีความสุข	1. อธิบายแนวคิดในการ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ในประเทศและสังคมโลก ได้		1		3	1	1	6
		2. เสนอแนวคิดในการ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ในประเทศและสังคมโลก ได้อย่างเหมาะสม		1	1	1			3
รวม			2	6	4	13	3	2	30

7.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ตามเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองจากการวิเคราะห์รายละเอียดตามหลักสูตร ข้อสอบที่สร้างเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ

7.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำ ดังนี้ 1) ข้อคำถามต้องชัดเจนที่จะสามารถแยกแยะได้ตามพฤติกรรมที่ต้องการวัดทั้ง 6 ด้าน 2) ข้อคำถามบางข้อมีความยาวจนเกินไปใช้คำฟุ่มเฟือย ปรับข้อคำถามให้กระชับ มีความชัดเจนมากขึ้น 3) ตัวเลือกคำตอบมีการขึ้นนำคำตอบที่ถูกต้องหรือมีความแตกต่างกันเกินไปควรมีการปรับให้มีความสมดุลกันมากขึ้น หลังจากได้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำไปปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

7.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 (ภาคผนวก ข)

7.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของความเหมาะสมของข้อคำถามและตัวเลือก คือ ปรับปรุงข้อคำถามและตัวเลือกให้มีความสัมพันธ์กัน ใช้คำที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน เรียงรูปประโยคคำถามให้ชัดเจนมากขึ้น หลังจากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน นำผลมาวิเคราะห์โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ

7.2.7 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ที่ผ่านเกณฑ์ 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.28 – 0.78 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.22 - 0.78 จากนั้นหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.78 (ภาคผนวก ข)

7.2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ที่คัดเลือกจำนวน 30 ข้อไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป และจากขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย

7.3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบเชิงสถานการณ์ แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนรายชื่อในลักษณะของรูบรีค (Rubric Scoring) 3 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนไว้ดังนี้

7.3.1 ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเกณฑ์การให้คะแนนเป็นรูบรีค (Rubric Scoring) แล้วสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

7.3.2 สร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามรูบรีค (Rubric Scoring) เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพจำนวน 3 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 9 คะแนน โดยแปรผลคะแนนตามเกณฑ์ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ระดับคะแนน	รายการประเมิน
3	แยกแยะสิ่งที่กำหนดให้ได้ว่าอะไรมีความสำคัญ จำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด อะไรเป็นเหตุเป็นผลได้ถูกต้องครบทุกประเด็น ระบุความสอดคล้อง ความเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องครบทุกประเด็น
2	แยกแยะสิ่งที่กำหนดให้ได้ว่าอะไรมีความสำคัญ จำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด อะไรเป็นเหตุเป็นผลได้ถูกต้องบางประเด็น ระบุความสอดคล้อง ความเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องบางประเด็น
1	ระบุความสำคัญหรือเนื้อหา แต่ไม่สามารถแยกแยะสิ่งที่กำหนดให้ได้ว่าอะไรมีความสำคัญ จำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด อะไรเป็นเหตุเป็นผล ระบุความสำคัญหรือเนื้อหา แต่ไม่สามารถบอกความเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

7.3.3 นำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำคือ ปรับปรุงข้อคำถาม โดยให้ใช้คำที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน เรียงรูปประโยคคำถามให้มีความชัดเจนมากขึ้น จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7.3.4 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เสนอผู้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ข)

7.3.5 นำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง เกณฑ์การแปรผลคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Tryout) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

7.3.6 นำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากระหว่าง 0.20 – 0.80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 3 ข้อ ซึ่งแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งฉบับมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.63 – 0.78 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.27 – 0.53 (ภาคผนวก ข)

7.3.7 นำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัด โดยคำนวณจากสูตร KR-20 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 (ภาคผนวก ข)

7.3.8 นำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่คัดเลือก จำนวน 3 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จากขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 สรุปขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

7.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ไว้ดังนี้

7.4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

7.4.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม แบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, pp. 182-183)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งสอบถามใน 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนและระดับความคิดเห็นโดยใช้เกณฑ์ของมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้คำถามปลายเปิด 1 ข้อ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

สำหรับการแปรความหมายของค่าความคิดเห็นในแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้วิจัยใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเทียบกับเกณฑ์ของ Best J. W. (1981, pp. 179-184) ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความคิดเห็น

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความคิดเห็น
4.50 – 5.00	เห็นด้วยระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยระดับมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยระดับน้อย
1.00 – 1.49	เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

7.4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำคือ เขียนข้อความใช้กระชับเข้าใจง่ายและตรงกับคำถามที่จะประเมิน จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

7.4.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความของแบบสอบถามความคิดเห็นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความของแบบสอบถามความคิดเห็นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความของแบบสอบถามความคิดเห็นไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ข)

7.4.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ การจัดรูปแบบตารางควรแยกการประเมินรายด้านให้ชัดเจนประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

7.4.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นมีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จากขั้นตอนการสร้าง

แบบสอบถามความคิดเห็นมีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นมีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ มีการดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

8.1 ชั้นเตรียมการ

8.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือประกอบด้วย สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

8.1.2 ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

8.2 ชั้นดำเนินการทดลอง

8.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย และแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน (Pre-Test) เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและเก็บผลการทดสอบไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนรู้หลังเรียน

8.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 รวม 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน

8.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย และแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อใช้ทดสอบหลังเรียน (Post-test)

8.3 ชั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบว่าการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์หรือไม่ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ และทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

9.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ด้วยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)

9.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ด้วยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)

9.3 การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ด้วยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

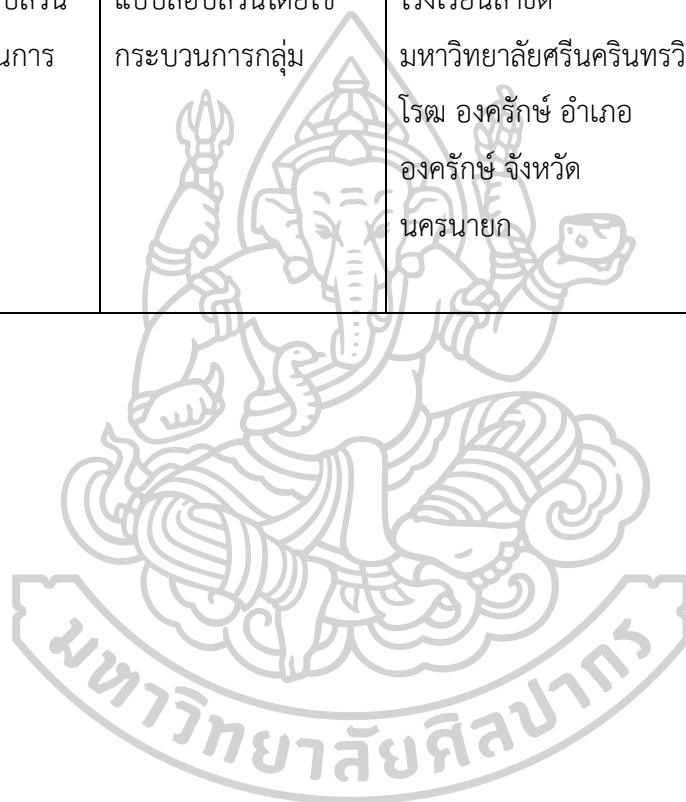
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนการทดลองและทดสอบหลังการทดลอง (The One Group Pretest – Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูล แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากการศึกษาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากนั้นนำข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน นำข้อมูลจากแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการนำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่มในด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามความคิดเห็นมาเทียบกับเกณฑ์ของ Best เพื่อแปลความหมายของค่าความคิดเห็นโดยผู้วิจัยสรุปรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	- ทดสอบโดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ก่อนเรียน - หลังเรียน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย - การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	ทดสอบโดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน - หลังเรียน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	- แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ - การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	สอบถามโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ อำเภออนครักษ์ จังหวัดนครนายก	- แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม - การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ จำนวน 29 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน แผนละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	P
ก่อนเรียน	29	30	15.69	2.79	-22.19	.00
หลังเรียน			23.86	2.60		

จากตารางที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 23.86$, $S.D. = 2.60$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 15.69$, $S.D. = 2.79$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	P
ก่อนเรียน	29	27	16.90	3.05	-12.79	.00
หลังเรียน			22.38	2.16		

จากตารางที่ 7 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 22.38$, $S.D. = 2.16$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 16.90$, $S.D. = 3.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้ง พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับหลังจากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยนักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่กำหนดให้ได้เป็นอย่างดีตลอดจนสามารถบอกความสำคัญจำเป็นของสถานการณ์ได้ อธิบายถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงของสถานการณ์ได้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จำนวน 29 คน จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

รายการประเมิน	M	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้				
1. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการ ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.03	0.72	มาก	4
2. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	4.41	0.62	มาก	1
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	4.14	0.63	มาก	3
4. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้ได้	4.30	0.59	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการจัดการเรียนรู้	4.22	0.64	มาก	2
ด้านบรรยากาศในการเรียน				
5. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	4.21	0.61	มาก	3
6. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลที่สนใจด้วยตนเอง	4.34	0.60	มาก	1
7. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.28	0.74	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวมด้านบรรยากาศในการเรียน	4.28	0.65	มาก	1

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบ
 สอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (ต่อ)

รายการประเมิน	M	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
8. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาทักษะการสืบค้น การค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้น	4.14	0.86	มาก	3
9. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีระบบ เป็นขั้นตอนชัดเจน	4.24	0.68	มาก	2
10. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่มช่วยฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.24	0.68	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.21	0.74	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.23	0.67	มาก	

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($M = 4.23$, $S.D. = 0.67$) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านบรรยากาศในการเรียน ($M = 4.28$ $S.D. = 0.65$) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.22$ $S.D. = 0.64$) และลำดับที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($M = 4.21$ $S.D. = 0.67$) ซึ่งเรียงลำดับแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ย ดังนี้

ด้านบรรยากาศในการเรียน ($M = 4.28$ $S.D. = 0.65$) นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาในประเด็นต่าง ๆ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ($M = 4.41$ $S.D. = 0.62$) ลำดับที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้ได้ ($M = 4.30$ $S.D. = 0.59$) ลำดับที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ($M = 4.14$ $S.D. = 0.63$) และลำดับที่ 4 พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($M = 4.03$ $S.D. = 0.72$)

ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.22$ $S.D. = 0.64$) นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาในประเด็นต่าง ๆ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สืบค้นข้อมูลที่สนใจด้วยตนเอง ($M = 4.34$ $S.D. = 0.60$) ลำดับที่ 2 มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ($M = 4.28$ $S.D. = 0.74$) และลำดับที่ 3 มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ($M = 4.21$ $S.D. = 0.61$)

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($M = 4.21$ $S.D. = 0.67$) นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้

กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาในประเด็นต่าง ๆ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การทำงานเป็นกลุ่มช่วยฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ($M = 4.24$ S.D. = 0.68) ลำดับที่ 2 กระบวนการทำงานที่มีระบบ เป็นขั้นตอนชัดเจน ($M = 4.24$ S.D. = 0.68) และลำดับที่ 3 การสืบค้นการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้น ($M = 4.14$ S.D. = 0.86)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบ สอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม พบว่า นักเรียนได้ฝึกการสืบค้นข้อมูลจากหลายแหล่ง ช่วยเหลือกัน ระหว่การสืบค้นข้อมูลแล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ผู้วิจัยได้สังเกต พฤติกรรมเมื่อนักเรียนได้เรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบ สอบสวนโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม พบว่า ในขั้นที่ 3 กลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ และขั้นที่ 4 กลุ่ม ดำเนินการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะในแผนการเรียนรู้แรกนักเรียนแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทำ กิจกรรมค่อนข้างมากเพราะต้องคุยผ่านช่องทางออนไลน์ไม่ได้อยู่ในกลุ่มปกติที่นักเรียนสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนกันได้อย่างสะดวก ในแผนการเรียนรู้ที่ 2 และ 3 ถึงรักษาเวลาได้ดีขึ้นแต่ยังถือว่าใช้เวลาใน ส่วนนี้ค่อนข้างนานพอสมควร นอกจากนี้ในขั้นของการดำเนินการแสวงหาความรู้ที่นักเรียนต้องใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ค แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือเพื่อใช้ในการสืบค้น ข้อมูลนั้น นักเรียนบางคนมีอุปกรณ์เพียงอย่างเดียวทำให้ไม่สามารถประชุมไปด้วย และสืบค้นข้อมูล ไปได้ด้วยได้ เพราะต้องจัดการเรียนการสอนออนไลน์ตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ซึ่งผู้สอนได้ให้คำแนะนำไปสำหรับคนที่ไม่พร้อมอาจจะ ช่วยเหลือกลุ่มโดยการรับผิดชอบในส่วนอื่น เช่น การช่วยแสดงความคิดเห็น ที่เป็นผลจากการ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอ และอภิปรายผลของกลุ่ม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองขั้นต้น (Pre - Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนการทดลองและทดสอบหลังการทดลอง (The One Group Pretest – Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 137 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 29 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน ที่ผ่านการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ทั้ง 3 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.28 – 0.78 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.22 - 0.78 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.78 3) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ ที่ผ่านการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.63 - 0.78 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.27 – 0.53 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.93 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

แล้วนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์ของ Best J. W. (1981, pp. 179-184) ที่ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ที่ผ่านการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ในการเรียนร่วมกัน เป็นกระบวนการที่เน้นให้นักเรียนมีอิสระในการศึกษาหาความรู้ตามหลักประชาธิปไตย รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานระบอบกลุ่ม การศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งผลทำให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยความมั่นใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Vygotsky (1978) ซึ่งเป็นแนวคิดของรูปแบบการสอนในการพัฒนานักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม

ผู้สอนจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามระดับความสามารถ แต่ละกลุ่มมีนักเรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลางและอ่อน แต่แต่ละกลุ่มจะร่วมกันวางแผนกันเองว่าจะศึกษาเรื่องอะไร และจะศึกษาอย่างไร ร่วมกันอภิปราย ค้นหาคำตอบทั้งในและนอกห้องเรียน แล้วนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลเพื่อรายงานหน้าชั้นเรียน ดังจะเห็นได้จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ขั้นที่ 1 เเชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้ขงนงสงสัย เช่น การให้นักเรียนดูวิดีโอ การตั้งคำถามต่อสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อกระตุ้นความสนใจและความต้องการในการสืบสอบและแสวงหาความรู้ในขั้นตอนต่อไป ขั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น โดยมีการใช้การยกตัวอย่างสถานการณ์ ข่าว และหนังสือที่เกี่ยวข้องแล้วตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อตัวอย่างสถานการณ์ ข่าว และหนังสือเหล่านั้น ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและหลากหลาย เพื่อทำทนายให้นักเรียนพยายามหาทางเสาะแสวงหาข้อมูลหรือวิธีการพิสูจน์ทดสอบความคิดของตน ขั้นที่ 3 กลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มให้ชัดเจน วางแผนในการแสวงหาความรู้ ผู้สอนให้คำแนะนำนักเรียน ขั้นที่ 4 กลุ่มดำเนินการแสวงหาความรู้ โดยนักเรียนดำเนินการแสวงหาความรู้ ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและติดตามการทำงานของนักเรียน ขั้นที่ 5 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล โดยนักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล เมื่อกลุ่มรวบรวมข้อมูลได้แล้ว กลุ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลตามประเด็นที่กำหนดให้ ต่อจากนั้นจึงให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผล อภิปรายผลร่วมกันทั้งชั้นเรียน และขั้นที่ 6 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการหาคำตอบต่อไป โดยนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าการแสวงหาความรู้ของกลุ่มตามขั้นตอนข้างต้นช่วยให้กลุ่มได้รับความรู้ ความเข้าใจ และคำตอบในเรื่องที่ศึกษา และอาจพบประเด็นที่เป็นปัญหา ชวนให้ขงนงสงสัยและอยากรู้ต่อไป การจัดการเรียนรู้ข้างต้นเป็นขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, pp. 20-21) ที่กล่าวว่า การพัฒนาความสามารถในการคิดระดับสูงจะช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อน

เรียน ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของจาร์วอร์น ยิงยงค์ (2558, pp. 110-111) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎา ยศบุตร (2554, pp. 126-127) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีวิจัยและรูปแบบการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมกมล กาญจนพิบูลย์ (2554, pp. 102-105) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการกลุ่มที่ลดความสามารถของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูล นำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นคำตอบและสรุปผล ซึ่งสอดคล้องกับทิตินา แคมมณี (2550, p. 205) ที่กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลมาใช้ในการเรียนร่วมกัน รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานระบกกุ่มแต่ละกลุ่มจะร่วมกันวางแผนกันเองว่าจะศึกษาเรื่องอะไร และจะศึกษาอย่างไร ร่วมกันแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบทั้งในและนอกห้องเรียน แล้วนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผล ซึ่งสอดคล้องกับดวงกมล สีนเพ็ง (2551, pp. 197-199) ที่กล่าวว่า รูปแบบที่สามารถพัฒนากระบวนการคิดที่มีขั้นตอนสำคัญโดยเริ่มตั้งแต่ การสังเกต การสงสัย การอยากรู้คำตอบ การเสาะแสวงหาคำตอบ ขั้นตอนเหล่านี้สามารถฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล คิดวิเคราะห์ คิดเชื่อมโยงความรู้และ

ประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียนได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสออบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมีทั้งหมด 6 ชั้น ประกอบไปด้วย ชั้นที่ 1 เเชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้จูงงสงสัย ชั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ชั้นที่ 3 กลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ ชั้นที่ 4 กลุ่มดำเนินการแสวงหาความรู้ ชั้นที่ 5 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ชั้นที่ 6 ให้กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการสืบเสาะหาคำตอบต่อไป

ในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสออบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ดังเห็นได้จากชั้นที่ 1 เเชิญปัญหาหรือสถานการณ์ และชั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์ นักเรียนจะต้องแยกแยะสิ่งที่กำหนดให้จากการเเชิญปัญหาหรือสถานการณ์ โดยนักเรียนจะต้องบอกถึงความสำคัญ บอกได้ว่าอะไรเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นในชั้นที่ 5 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล นักเรียนจะต้องนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงของปัญหาหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบสออบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน สอดคล้องกับสมุน อมรวีวัฒน์ (2541, p. 130) ที่ได้กล่าวว่าการคิดวิเคราะห์เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับทางวิทยาศาสตร์ที่เน้นถึงกระบวนการการคิดเพื่อแก้ปัญหาการคิดวิพากษ์วิจารณ์ การคิดตีความ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การคิดแบบย้อนทวนการคิดจำแนกแยกแยะ การคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์และการคิดจัดอันดับ

โดยผลจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เห็นได้จากการที่นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีการสังเกต สงสัย อธิบายคำตอบ เสาะแสวงหาคำตอบและสรุปความรู้ รวมไปถึงการแสวงหาความรู้ อีกทั้งยังได้พัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความรักความสามัคคีในกลุ่มสมาชิก พฤติกรรมข้างต้นมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพราะผู้เรียนต้องมีการเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การหาความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงของข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์กับนักเรียนเป็นอย่างมากตามที่ลักษณะ สริวัฒน์ (2549, pp. 74-79) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ว่ามีประโยชน์ต่อบุคคลทุกคนในการนำไปใช้เพื่อการดำรงชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคม เพราะการคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ เป็นปัจจัยหลักสำหรับการคิดในมิติอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น การคิดวิเคราะห์ช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึกและครบถ้วนในเรื่องนั้น ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาได้ ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิกานต์ ศรีทองสุข (2561, pp. 130-137) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และมนทัศน์ทางภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนร่วมกับอินโฟกราฟิก ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องทวีปยุโรป ของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ คือ ปรับปรุง พอใช้ และดี สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตรา นพรัตน์ (2559, p. 115) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิก และนักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิกมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลยา แซ่จิว (2558, pp. 88-89) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรค้ความรู้ พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรค้ความรู้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎา ยศบุตร (2554, pp. 126-127) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีวิจัยและรูปแบบการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของชมพูนุช วุ่นสุวรรณ (2561, pp. 80-81) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Filiz (2013, pp. 180-183) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนประชาธิปไตยต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้ห้องเรียนประชาธิปไตย และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิม โดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนประชาธิปไตย มีระดับคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น

3. ความคิดเห็นของนักเรียน

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ ด้านบรรยากาศในการเรียน โดยมีความคิดเห็นว่าการจัดการ

เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ซึ่งสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทยที่พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการสืบค้นข้อมูลที่สนใจด้วยตนเอง มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน และลำดับสุดท้ายคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มช่วยฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีกระบวนการทำงานที่มีระบบ เป็นขั้นตอนชัดเจน และได้มีโอกาสในการสืบค้น ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม พบว่า นักเรียนได้ฝึกการสืบค้นข้อมูลจากหลายแหล่ง ช่วยเหลือกันระหว่การสืบค้นข้อมูลแล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ได้มีการแบ่งงานกันทำ และช่วยเหลือกันระหว่การสืบค้นข้อมูล เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ตอบโจทย์สามารถพัฒนาทักษะหลาย ๆ ด้านได้ เช่น ด้านความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีหรือในด้านการเป็นประชาธิปไตยหรือการฟังเสียงข้างมาก และยังช่วยในเรื่องการทำงานเป็นทีม และการรับฟังเหตุผลของผู้อื่น ได้ฝึกการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มากขึ้น ดูว่าข้อมูลไหนใช้ได้หรือไม่ได้ จากความคิดเห็นดังกล่าวของนักเรียนการที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีนั้น เป็นหน้าที่สำคัญของผู้สอนที่จะต้องมึบทบาทในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Thelen H. A. (1970, p. 166) และดวงกลม สิ้นเพ็ง (2551, pp. 199-200) ที่กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้สอนควรเสริมแรงเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน มีการตั้งคำถามที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ รวมไปถึงการเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แนะนำแหล่งค้นคว้าความรู้ให้กับนักเรียน ได้จัดเตรียมสถานการณ์ ปัญหา ข้อมูล หรือคำถามที่จะกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ ให้เกิดความสงสัย และอยากแสวงหาความรู้หรือคำตอบเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้อื้ออำนวยต่อการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน ให้คำแนะนำการทำงานกลุ่มอย่างเป็นระบบ ทุกขั้นตอนของกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Tsoi et al. (2004) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มสำหรับวิชาเคมีในการศึกษาของครู ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ร่วมมือกัน พร้อมทั้งฝึกทักษะการคิดระหว่างเรียนด้วย และเป็นการสร้างสังคมในการเรียนอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มมีทักษะทางด้านการทำงานแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งเสริมสร้างความสามัคคี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ตามลำดับ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ผู้สอนควรตั้งคำถามที่สอดแทรกการคิดวิเคราะห์ไว้ในขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามให้ได้คำตอบที่หลากหลาย แนะนำให้มีการติดตาม แล้วร่วมกันแสวงหาคำตอบเพื่อที่จะได้ข้อสรุปร่วมกันในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน
2. ผู้สอนควรยกตัวอย่างสถานการณ์ที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน หรือเหตุการณ์ที่นักเรียนมีความรู้สึกร่วม เป็นเหตุการณ์ที่ทันสมัยไม่ว่าจะเป็นข่าวสารบ้านเมือง หรือข่าวสารที่กำลังเป็นกระแสดังอยู่ในโลกออนไลน์ ซึ่งจะเป็สถานการณ์ที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบของนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษาเรื่องอื่น ๆ หรือในรายวิชาต่าง ๆ โดยอาจจะมีการนำเทคนิคการสอนเข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกับขั้นตอนในแต่ละขั้นของกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เกม เพื่อสร้างความสนใจและกระตุ้นหรือร่นในการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น
2. ควรนำรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดในระดับที่สูงขึ้น เช่น การคิดเชิงนวัตกรรม เป็นต้น

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย
2. หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง คุณภาพและความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ดร.ทัศนีย์ ทองไชย	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสังคมศึกษา
2. ดร.ธนภูมิ พุ่มจันทร์	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน
3. รศ.ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม	สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ที่ อว 8606 (นพ) 3684

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

19 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ทัศนีย์ ทองไชย

ด้วย นางสาววัชรพร แยม่อม รหัสประจำตัว 60262403 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่าน ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้
ผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อริกมาส มากจួយ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่อว 8606 (๙๙) / 3685

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

19 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ธนภูมิ พุ่มจันทร์

ด้วย นางสาววัชพร แชนอ้ม รหัสประจำตัว 60262403 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสืบสวน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่าน ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้
ผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจู้)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034-218790

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่ อว 8606 (นส)/3683

โทร.034-218790

วันที่ ๗ กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

ด้วย นางสาววัชพร เข้มอ้อม รหัสประจำตัว 60262403 นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.อริกมาส มากจู้ย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความขัดแย้งในสังคมไทย

ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วนเหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. การเขียนสาระสำคัญในแผน กระชับครอบคลุมข้อสรุปที่เป็นหลักการโดยทั่วไป	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. เนื้อหา/กิจกรรมการสอนเหมาะสมกับจำนวนเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3.00	1.00
5. เนื้อหาสาระในแผนถูกต้องตามหลักวิชาการ	+1	+1	+1	3.00	1.00
6. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3.00	1.00
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	3.00	1.00
8. กิจกรรมการสอนตามแผนส่งเสริมผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
9. มีการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ					1.00

ตารางที่ 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ปัญหาสังคมไทย

ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วนเหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. การเขียนสาระสำคัญในแผน กระชับครอบคลุมข้อสรุปที่เป็นหลักการโดยทั่วไป	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. เนื้อหา/กิจกรรมการสอนเหมาะสมกับจำนวนเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3.00	1.00
5. เนื้อหาสาระในแผนถูกต้องตามหลักวิชาการ	+1	+1	+1	3.00	1.00
6. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3.00	1.00
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	3.00	1.00
8. กิจกรรมการสอนตามแผนส่งเสริมผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
9. มีการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ					1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข

ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วนเหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. การเขียนสาระสำคัญในแผน กระชับครอบคลุมข้อสรุปที่เป็นหลักการโดยทั่วไป	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. เนื้อหา/กิจกรรมการสอนเหมาะสมกับจำนวนเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3.00	1.00
5. เนื้อหาสาระในแผนถูกต้องตามหลักวิชาการ	+1	+1	+1	3.00	1.00
6. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3.00	1.00
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	3.00	1.00
8. กิจกรรมการสอนตามแผนส่งเสริมผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
9. มีการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ					1.00

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. การเปลี่ยนแปลงในข้อใดมีแนวโน้มจะนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมได้มากที่สุด (วิเคราะห์) ก. การขยายตัวของเมือง ข. การพัฒนาด้านสาธารณสุข ค. อัตราการเกิดของประชากรลดลง ง. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	0	+1	+1	2.00	0.67
2. ความขัดแย้งทางสังคมในข้อใด ที่จะส่งผลกระทบต่อให้สังคมไทยเกิดความแตกแยกได้ง่ายที่สุด (วิเคราะห์) ก. ความเชื่อทางศาสนา ข. การนับถือบรรพบุรุษ ค. ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ง. วัฒนธรรมประเพณีประจำถิ่น	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. สื่อออนไลน์มีอิทธิพลที่จะสร้างความร่วมมือและความขัดแย้งของคนในชาติ หลักการใดที่จะทำให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง (วิเคราะห์) ก. เลือกรับข่าวสารเฉพาะที่เป็นข่าวดีเท่านั้น ข. งดการรับข่าวสารจากสื่อออนไลน์ ค. เลือกรับข่าวสารที่ตนชอบ ง. เลือกแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>4. การกระทำในข้อใดเป็นการแก้ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างมีเหตุผล (วิเคราะห์)</p> <p>ก. การยกพวกไปปิดล้อมคนที่เฆมาข้าว</p> <p>ข. การที่ตัวแทนแรงงานเจรจากับนายจ้างเรื่องขอขึ้นค่าแรง</p> <p>ค. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอันเป็นเท็จลงบนสังคมออนไลน์</p> <p>ง. สมาชิกในชุมชนใช้คำหยาบคายต่อว่าเพื่อนบ้านที่ส่งเสียงดังรบกวน</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00
<p>5. ความเหลื่อมล้ำในการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมข้อใดมีความเกี่ยวข้องน้อยที่สุด (วิเคราะห์)</p> <p>ก. การเป็นผู้มีรายได้น้อย</p> <p>ข. การเกิดขึ้นของชุมชนแออัด</p> <p>ค. การได้เข้ารับศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ง. การขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00
<p>6. เมื่อเกิดความขัดแย้งทางสังคมด้านเชื้อชาติ ศาสนาที่คนหลายเชื้อชาติและหลายศาสนาอยู่ร่วมกันมีแนวทางอย่างไรในการแก้ปัญหา (วิเคราะห์)</p> <p>ก. ต่างคนต่างอยู่</p> <p>ข. สร้างวัฒนธรรมประเพณีขึ้นใหม่</p> <p>ค. ยอมรับในวัฒนธรรมของกันและกัน</p> <p>ง. ออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้คนละฉบับ</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7. สถานการณ์ต่อไปนี้อาจนำไปสู่ความขัดแย้งด้านเศรษฐกิจ (วิเคราะห์) ก. การเพิ่มกำลังการผลิต ข. การพัฒนาฝีมือแรงงาน ค. การกระจายงานออกสู่ต่างจังหวัด ง. การผูกขาดทางการค้าของนายทุน	+1	+1	+1	3.00	1.00
8. ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการผูกขาดการค้าจากนายทุนมีผลกระทบหลายเรื่อง ยกเว้นข้อใด (จำ) ก. ความหลากหลายของสินค้าลง ข. เกิดความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก ค. ผู้ผลิตรายย่อยไม่สามารถดำเนินกิจการได้ ง. คุณภาพของสินค้าและบริการลดลงจากการผูกขาด	+1	+1	+1	3.00	1.00
9. ถ้าหากนักเรียนมีเพื่อนที่มีความขัดแย้งในเรื่องการมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน นักเรียนควรปฏิบัติตนตามข้อใด (ประยุกต์ใช้) ก. หลีกเลี้ยงที่จะไม่พูดด้วย ข. เลิกคบทันทีเพราะมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ค. พูดคุยด้วยเหตุผลและพยายามทำความเข้าใจอีกฝ่าย ง. หาพรรคพวกที่มีความคิดเห็นทางการเมืองเดียวกันมาสนับสนุนตัวเอง	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
10. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยคือข้อใด (วิเคราะห์) ก. ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ข. ความแตกต่างกันทางการศึกษา ค. ระบบเศรษฐกิจที่เอื้อต่อนายทุนให้มีอำนาจมาก ง. สภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
11. ในการแข่งขันกีฬาสี่ของโรงเรียนมักมีเรื่องขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มนักเรียนเสมอ ข้อใดเป็นแนวทางที่สามารถลดความขัดแย้งได้อย่างมีเหตุผล (ประยุกต์ใช้) ก. ใช้กำลังในการตัดสินปัญหา ข. ประนีประนอมด้วยการเจรจา ค. ตัดสิทธิ์ผู้ที่ขัดแย้งกันทั้งสองฝ่าย ง. แจ้งอาจารย์ให้เป็นผู้ตัดสินว่าใครถูกผิด	+1	+1	+1	3.00	1.00
12. ข้อใดเป็นแนวทางในการลดความขัดแย้งที่ดีที่สุด (จำ) ก. การแข่งขัน ข. การหลีกเลี่ยง ค. การปรองดอง ง. การร่วมมือซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>13. พฤติกรรมใดที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม (วิเคราะห์)</p> <p>ก. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน</p> <p>ข. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง</p> <p>ค. การต่อต้านแนวคิดและความเชื่อของศาสนาอื่น</p> <p>ง. การไม่เพิกเฉยต่อเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น</p>	+1	0	+1	3.00	1.00
<p>14. “ผู้ที่พักอาศัยในเมืองมักจะมีความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ส่วนผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกลมักจะขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน” จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านใด (เข้าใจ)</p> <p>ก. ด้านสังคม</p> <p>ข. ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ค. ด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00
<p>15. “ชัยชนะมีความเชื่อว่าศาสนาที่ตนเองนับถือ นั้นดีที่สุดจึงไม่ยอมรับและไม่พูดคุยกับเพื่อนที่นับถือศาสนาที่ต่างจากตน” การกระทำของชัยชนะแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านใด (เข้าใจ)</p> <p>ก. ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ข. ด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>ค. ด้านความเชื่อในสังคม</p> <p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
16. นายสมบัติแจกเงินให้ชาวบ้านเพื่อให้เลือกตัวเองเป็นผู้ใหญ่บ้าน การกระทำดังกล่าวมีเหตุผลหรือไม่ (ประเมินค่า) ก. มีเหตุผล เพราะถ้อยเป็นน้ำใจเล็กน้อยจากนายสมบัติ ข. มีเหตุผล เพราะชาวบ้านจะได้มีเงินค่าเดินทางไปเลือกตั้ง ค. ไม่มีเหตุผล เพราะถ้อยเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง ง. ไม่มีเหตุผล เพราะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก	+1	+1	+1	3.00	1.00
17. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการทุจริตภายในหน่วยงานของรัฐ (วิเคราะห์) ก. ระบบอุปถัมภ์ ข. ระบบทุนนิยม ค. การพึ่งพาตนเอง ง. การบริหารงานจากส่วนกลาง	+1	0	+1	3.00	1.00
18. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม (จำ) ก. ความรับผิดชอบต่อสังคม ข. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ค. การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ง. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
19. จากภาพถ้านักเรียนต้องการจะทิ้งกระป๋องน้ำอัดลม นักเรียนจะนำไปทิ้งในถังขยะสีใด (เข้าใจ) ก. สีน้ำเงิน ข. สีเหลือง ค. สีเขียว ง. สีแดง	+1	0	+1	2.00	0.67
20. ข้อใดเป็นปัจจัยพื้นฐานที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมไทยในด้านอื่น ๆ ตามมา (จำ) ก. ปัญหาความแห้งแล้ง ข. ปัญหาอาชญากรรม ค. ปัญหาความยากจน ง. ปัญหายาเสพติด	+1	+1	+1	3.00	1.00
21. ข้อใดเป็นผลกระทบที่ใกล้ตัวมากที่สุดเกิดจากปัญหายาเสพติด (วิเคราะห์) ก. สุขภาพร่างกายทรุดโทรม ข. มีแรงและกำลังในการทำงานมาก ค. เกิดปัญหาความแตกแยกในครอบครัว ง. ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากคนในสังคม	+1	+1	+1	3.00	1.00
22. ข้อใดมีความเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดน้อยที่สุด (วิเคราะห์) ก. ปัญหาความยากจน ข. ปัญหาอาชญากรรม ค. ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ง. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	+1	0	+1	2.00	0.67

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23. การที่ประชากรของประเทศมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมักก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเป็นจำนวนมากยกเว้นข้อใด (จำ) ก. ปัญหามลพิษ ข. ปัญหาชุมชนแออัด ค. ปัญหาอาชญากรรม ง. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	+1	+1	+1	3.00	1.00
24. “เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้โรงงานมีรายได้น้อยและต้องลดกำลังการผลิตลง” จากข้อความดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาสังคมในข้อใดมากที่สุด (เข้าใจ) ก. ปัญหายาเสพติด ข. ปัญหาชุมชนแออัด ค. ปัญหาการว่างงาน ง. ปัญหาอาชญากรรม	+1	+1	+1	3.00	1.00
25. รัฐบาลสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนโดยใช้วิธีการในข้อใด (ประยุกต์ใช้) ก. การเก็บภาษีจากคนรวยไปแบ่งให้คนจน ข. การสนับสนุนการลงทุนในภาคเกษตรกรรม ค. การสนับสนุนให้คนเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ง. การขยายการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26. ข้อใดส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด (วิเคราะห์) ก. ประชาชนนำทรัพยากรมาใช้มากขึ้น ข. มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อสร้างเป็นที่อยู่อาศัย ค. เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ง. มีความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรม	+1	+1	+1	3.00	1.00
27. ข้อใดเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเหมาะสมที่สุด (ประยุกต์ใช้) ก. รณรงค์ให้ใช้รถโดยสารสาธารณะให้มากขึ้น ข. แสวงหาทรัพยากรใหม่มาใช้แทนทรัพยากรที่กำลังจะหมดไป ค. จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ง. ออกกฎหมายที่จะนำมาใช้เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	3.00	1.00
28. เมื่อเกิดปัญหาชาวบ้านทะเลาะกันในชุมชน การกระทำของใครมีเหตุผลที่สุด (สร้างสรรค์) ก. สูดใส่ร้ายคู่กรณีให้แต่ละฝ่ายฟัง ข. ชาญเดชฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล ค. เรือนใจแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านไปเจรจาเพื่อไกล่เกลี่ย ง. สมธิแจ้งตำรวจให้มาจับเพราะสร้างควมวุ่นวาย	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
29. ประชาชนควรมีพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตอย่างไร จึงจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ (ประยุกต์ใช้) ก. วางแผนทางการเงิน ข. กู้เงินนอกระบบมาใช้จ่าย ค. ตามกระแสนิยมอยู่เสมอ ง. นิยมความหรูหราฟุ่มเฟือย	+1	+1	+1	3.00	1.00
30. หากต้องการให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลดลง ควรจะปลูกฝังแนวคิดใดกับประชากรในประเทศ (วิเคราะห์) ก. การพึ่งพาผู้อื่น ข. ความซื่อสัตย์สุจริต ค. การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ง. การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
31. ข้อใดเป็นวิธีการแก้ปัญหาสังคมได้อย่างยั่งยืนที่สุด (วิเคราะห์) ก. ออกกฎหมายให้เข้มงวดและชำระโทษอย่างเด็ดขาด ข. กำหนดวิธีการแก้ปัญหาให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพ ค. จัดตั้งหน่วยงานสำหรับแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการเฉพาะ ง. ปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบด้วยการให้การศึกษาและอบรม	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
32. ข้อใด ไม่ใช่ ปัญหาอาชญากรรม (จำ) ก. การว่างงาน ข. การทำร้ายร่างกาย ค. การลักขโมย ง. การก่อการร้าย	+1	+1	+1	3.00	1.00
33. นักเรียนพบว่าในหมู่บ้านของนักเรียนมีปัญหา ขณะที่ส่งกลิ่นเหม็น นักเรียนควรจะทำอย่างไร (ประเมินค่า) ก. ปล่อยไว้ให้คนอื่นมาจัดการ ข. ไม่สนใจเพราะไม่ใช่เรื่องของตัวเอง ค. เข้าไปจัดการปัญหาด้วยตัวเองทันที ง. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบ	+1	+1	+1	3.00	1.00
34. ข้อใด ไม่ใช่ แนวทางในการลดความขัดแย้ง และการสร้างความสมานฉันท์ (จำ) ก. การทำความเข้าใจความแตกต่าง ข. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม ค. การเข้าถึงบริการของภาครัฐได้เฉพาะเมือง ใหญ่ ง. การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00
35. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งใน ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข ตัวเลือก ในข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับหลักการในเรื่องความ พอประมาณ (จำ) ก. การใช้จ่ายเงินตามฐานะตน ข. การใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น ค. การวางแผนล่วงหน้าสำหรับอนาคต ง. การวางตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
36. พฤติกรรมใดที่ใช้แนวทางการรู้จักบริโภครักด้วยปัญญา (วิเคราะห์) ก. ชื่อของด้วยความชอบเป็นหลัก ข. เลือกใช้แต่ของแพงเพราะเป็นของดี ค. ตัดสินใจเลือกของที่มีความจำเป็นต่อการใช้งาน ง. เพื่อนมีของอะไรก็ต้องซื้อตามเพื่อจะได้มีเหมือนเพื่อน	+1	+1	+1	3.00	1.00
37. กิจกรรมในข้อใดที่ส่งเสริมการรู้จักการมองโลกในแง่ดี (สร้างสรรค์) ก. ตกปลา ปลุกต้นไม้ ข. ชกมวย สังสรรค์ ค. เล่นดนตรี ออกกำลังกาย ง. เดินป่า เล่นไฟ	+1	0	+1	2.00	0.67
38. พฤติกรรมในข้อใดสอดคล้องกับหลักขั้นดิธรรม (วิเคราะห์) ก. ยึดมั่นในความคิดของตนเอง ข. ยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น ค. สื่อสารกับผู้อื่นด้วยถ้อยคำที่รุนแรง ง. ตัดสินใจโดยใช้ความต้องการของตัวเอง	+1	+1	+1	3.00	1.00
39. ข้อใดเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าในตนเอง (วิเคราะห์) ก. การเป็นคนขี้อายไม่ค่อยกล้าแสดงออก ข. การรู้สึกเบื่อหน่ายกับงานที่ทำในปัจจุบัน ค. การนำความสามารถของตนเองไปช่วยเหลือผู้อื่น ง. การไม่มั่นใจในตนเองและชอบอยู่ตามลำพังคนเดียว	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>40. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงแนวทางการดำรงชีวิตให้มีความสุขได้อย่างสมเหตุสมผล (วิเคราะห์)</p> <p>ก. การรีบด่วนตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดบริโภคนิยม</p> <p>ข. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่นำไปสู่ความร่ำรวย</p> <p>ค. การมีฐานะดีเท่านั้นเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชีวิตพบกับความสุขที่แท้จริง</p> <p>ง. การสร้างทักษะทางอารมณ์ด้วยการฝึกสมาธิช่วยให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00
<p>41. หากนักเรียนเกิดมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันกับเพื่อน นักเรียนควรจะปฏิบัติตนอย่างไร (ประยุกต์ใช้)</p> <p>ก. ไม่แสดงความคิดเห็น</p> <p>ข. ต่อว่าเพื่อนด้วยถ้อยคำรุนแรง</p> <p>ค. รับฟังความคิดเห็นและใช้เหตุผลพูดคุยกัน</p> <p>ง. หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกับเพื่อนคนนั้น</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00
<p>42. นักเรียนคิดว่าจะมีส่วนช่วยในการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างไร (ประยุกต์ใช้)</p> <p>ก. ตั้งใจเรียนหนังสือ</p> <p>ข. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม</p> <p>ค. เพิกเฉยต่อความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น</p> <p>ง. ยึดถือเอาความต้องการของตนเป็นที่ตั้ง</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้ง และปัญหาสังคมไทย ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
43. การเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคมไทย นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ (ประเมินค่า) ก. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เราเข้าใจถึงเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ ข. เห็นด้วย เพราะจะได้มีเรื่องไปพูดคุยในกลุ่มเพื่อน ค. ไม่เห็นด้วย เพราะเสี่ยงต่อการถูกนินทา ง. ไม่เห็นด้วย เพราะถือคติต่างคนต่างอยู่	+1	+1	+1	3.00	1.00
44. “นักเรียนต้องตั้งใจเรียนอย่างเต็มความสามารถ เป็นผู้ที่มีเหตุผล ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่หลงไปกับกระแสวัตถุนิยม เป็นผู้ที่มีสัมมาคาราวะ และมีคุณธรรม” จากข้อความดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับหลักการในข้อใด (เข้าใจ) ก. หลักขันติธรรม ข. หลักเศรษฐกิจพอเพียง ค. หลักการเห็นคุณค่าในตัวเอง ง. หลักการมองโลกในแง่ดี	+1	+1	+1	3.00	1.00
45. การมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันแต่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์กับหลักการในข้อใด (เข้าใจ) ก. หลักขันติธรรม ข. หลักการบริโภคร่วมด้วยปัญญา ค. หลักการเห็นคุณค่าในตัวเอง ง. หลักการมองโลกในแง่ดี	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ					0.97

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
สถานการณ์ที่ 1 อาชีวะเปิดศึกไล่ตีกันกลางถนน เด็กปวช.2 โดนฟันเจ็บ 1 ราย					
1.1 เหตุการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร จงอธิบาย	+1	+1	+1	3.00	1.00
1.2 ถ้าหากนักเรียนเป็นผู้เห็นเหตุการณ์หรืออยู่ในละแวกใกล้เคียง จะมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไรต่อเหตุการณ์นั้น	+1	+1	+1	3.00	1.00
1.3 จากข้อความข้างต้นจะมีแนวทางความร่วมมือใดบ้างเพื่อลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ จงอธิบาย	+1	+1	+1	3.00	1.00
สถานการณ์ที่ 2 “ชาวซีฟ้าวาว” กลัวโควิด รวมตัวคัดค้านใช้โรงปูนตั้งโรงพยาบาลสนาม					
2.1 เหตุการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร จงอธิบาย	+1	+1	+1	3.00	1.00
2.2 ถ้าไม่สามารถตั้งโรงพยาบาลสนามได้ในพื้นที่ดังกล่าว ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
2.3 หากนักเรียนเป็นคนในชุมชนจะมีวิธีในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและตัวแทนภาครัฐอย่างไร เพื่อหาทางออกของปัญหาดังกล่าวให้อยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญ
(ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
สถานการณ์ที่ 3 ชาวบ้านประท้วงไล่เจ้าอาวาสวัดตั้ง อ่างทำสิบล้อศรัทธา เจ้าคณะอำเภอเร่งสอบ					
3.1 เหตุการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร จงอธิบาย	+1	+1	+1	3.00	1.00
3.2 ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากการเจรจามีแนวโน้มจะเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
3.3 หากนักเรียนเป็นคนในชุมชนดังกล่าวจะมีวิธีในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและวัดอย่างไร เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3.00	1.00
สถานการณ์ที่ 4 ขยะพลาสติกฆ่าสัตว์ทะเล สัตว์ทะเลหายากเกยตื้นเฉลี่ยปีละ 400 ตัว					
4.1 ปัญหาสัตว์ทะเลเกยตื้นน่าจะมีสาเหตุมาจากสิ่งใด จงอธิบาย	+1	+1	+1	3.00	1.00
4.2 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์นี้เป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
4.3 จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใครและหน่วยงานใดเป็นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบและแก้ไข เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
สถานการณ์ที่ 5 จี้ ผู้ว่าฯ กทม. เร่งแก้ปัญหาหน้าเสาเสีย "คลองภาษีเจริญ"					
5.1 ปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองภาษีเจริญน่าจะมีสาเหตุมาจากสิ่งใด	+1	+1	+1	3.00	1.00
5.2 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากปัญหาน้ำเน่าเสียเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
5.3 จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใครและหน่วยงานใดเป็นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบและแก้ไข เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	3.00	1.00
สถานการณ์ที่ 6 ตามจับหนุ่มปทุมฯ เสพยาบ้าคลุ้มคลั่ง ควางปืนยิงชู้ตาและแม่					
6.1 จากข้อความข้างต้นอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ต้องหาต้องกระทำการดังกล่าว	+1	+1	+1	3.00	1.00
6.2 จากเหตุการณ์ดังกล่าวถ้าไม่สามารถตามจับกุมผู้กระทำความผิดได้แนวโน้มของเหตุการณ์นี้จะเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
6.3 จากข้อความข้างต้นสถาบันทางสังคมใดบ้างที่จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จงอธิบาย	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ					1.00

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการจัดการเรียนรู้					
1. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้ได้	+1	+1	+1	3.00	1.00
ด้านบรรยากาศในการเรียน					
5. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
6. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลที่สนใจด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
8. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการสืบค้น การค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00
9. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีระบบ เป็นขั้นตอนชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
10. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่มช่วยฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ					1.00

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย

ข้อที่	p	r	สรุป	ข้อที่	p	r	สรุป
1	0.5	0.56	ใช้ได้	24	0.78	0.44	ใช้ได้
2	0.28	0.33	ใช้ได้	25	0.56	0.22	ใช้ได้
3	0.94*	0.11*	ใช้ไม่ได้	26	0.39	0.11*	ใช้ไม่ได้
4	0.83*	0.33	ใช้ไม่ได้	27*	0.78	0.22	ใช้ได้
5	0.5	0.33	ใช้ได้	28	0.78	0.22	ใช้ได้
6	0.89*	0.22	ใช้ไม่ได้	29*	0.78	0.44	ใช้ได้
7	0.89*	0.22	ใช้ไม่ได้	30	0.67	0.22	ใช้ได้
8	0.44	0.44	ใช้ได้	31	0.56	0.22	ใช้ได้
9	0.78	0.22	ใช้ได้	32*	0.61	0.78	ใช้ได้
10	0.61	0.33	ใช้ได้	33	0.78	0.44	ใช้ได้
11	0.72	0.56	ใช้ได้	34*	0.67	0.67	ใช้ได้
12*	0.78	0.22	ใช้ได้	35*	0.33	0.67	ใช้ได้
13*	0.72	0.56	ใช้ได้	36	0.78	0.44	ใช้ได้
14	0.44	0.22	ใช้ได้	37	0.44	0.22	ใช้ได้
15	0.72	0.33	ใช้ได้	38	0.61	0.78	ใช้ได้
16	0.78	0.22	ใช้ได้	39	0.78	0.22	ใช้ได้
17	0.72	0.33	ใช้ได้	40	0.61	0.33	ใช้ได้
18	0.44	0*	ใช้ไม่ได้	41	0.78	0.44	ใช้ได้
19	0.78	0.22	ใช้ได้	42*	0.72	0.56	ใช้ได้
20	0.56	0.22	ใช้ได้	43	0.78	0.44	ใช้ได้
21	0.78	0.22	ใช้ได้	44	0.67	0.22	ใช้ได้
22	0.72	0.56	ใช้ได้	45	0.5	0.56	ใช้ได้
23	0.78	0.44	ใช้ได้				

หมายเหตุ

- แบบทดสอบข้อที่ 3, 4, 6 และ 7 มีค่าความยากง่าย (p) มากกว่า 0.8 ซึ่งจัดเป็นข้อสอบที่ง่ายเกินไปจึงตัดออก
- แบบทดสอบข้อที่ 3, 18 และ 26 มีค่าอำนาจจำแนก (r) น้อยกว่า 0.2 ซึ่งจัดเป็นข้อสอบที่ไม่สามารถจำแนกเด็กเก่งและเด็กอ่อนได้จึงตัดออก

3. เนื่องจากแบบทดสอบมีจำนวนเกินที่ต้องการจึงตัดออกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ 12, 13, 23, 27, 29, 32, 34, 35 และ 42 รวมตัดทั้งหมด 9 ข้อ เหลือแบบทดสอบ 30 ข้อ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จำนวน 30 ข้อ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson ได้เท่ากับ 0.78

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

สถานการณ์	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป
สถานการณ์ที่ 1 อาชีวะเปิดศึกไล่ตีกันกลางถนน เด็กปวช.2 โดนฟันเจ็บ 1 ราย	1	0.81*	0.30	ใช้ไม่ได้
	2	0.69	0.27	ใช้ได้
	3	0.67	0.33	ใช้ได้
สถานการณ์ที่ 2 “ชาวซีผ้าขาว” กลัวโควิด รวมตัวคัดค้านใช้โรงปูนตั้งโรงพยาบาลสนาม	1	0.78	0.47	ใช้ได้
	2	0.69	0.53	ใช้ได้
	3	0.70	0.37	ใช้ได้
สถานการณ์ที่ 3 ชาวบ้านประท้วงไล่เจ้าอาวาสวัดตั้ง อ่างทำสิ้นศรัทธา เจ้าคณะอำเภอเร่งสอบ	1	0.81*	0.43	ใช้ไม่ได้
	2	0.73	0.27	ใช้ได้
	3	0.67	0.27	ใช้ได้
สถานการณ์ที่ 4 ขยะพลาสติกฆ่าสัตว์ทะเล สัตว์ทะเลหายากเกยตื้นเฉลี่ยปีละ 400 ตัว	1	0.80*	0.33	ใช้ไม่ได้
	2	0.69	0.27	ใช้ได้
	3	0.69	0.33	ใช้ได้
สถานการณ์ที่ 5 จี้ ผู้ว่าฯ กทม. เร่งแก้ปัญหาหน้าเสาเสีย "คลองภาษีเจริญ"	1	0.71	0.33	ใช้ได้
	2	0.78	0.33	ใช้ได้
	3	0.71	0.27	ใช้ได้
สถานการณ์ที่ 6 ตามจับหนุ่มปทุมฯ เสพยาบ้าคลุ้มคลั่ง ควางปืนยิงขู่ว่าและแม่	1	0.67	0.40	ใช้ได้
	2	0.63	0.30	ใช้ได้
	3	0.67	0.33	ใช้ได้

หมายเหตุ

1. แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ที่ 1, 3 และ 4 มีค่าความยากง่าย (p) มากกว่า 0.8 ซึ่งง่ายเกินไปจึงตัดออก

2. หลังจากตัดออกเหลือแบบวัดแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ที่ 2, 5 และ 6 จำนวน 3 สถานการณ์ รวม 9 ข้อ ตามที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จำนวน 3 สถานการณ์ รวม 9 ข้อ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson ได้เท่ากับ 0.93

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย
3. แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนสาธิต มศว องครักษ์

รายวิชา สังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย

ผู้สอน นางสาววัชพร แยมอ้อม

มาตรฐานการเรียนรู้

ส.2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส.2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศและเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ส.2.1 ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

ข้อสรุปทั่วไป

หากทุกคนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตน มีความคิดเห็นมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน อาจเกิดความขัดแย้งและนำความเดือดร้อนมาสู่สังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความขัดแย้งในสังคมไทยได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของความขัดแย้งในสังคมไทยได้
3. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางในการจัดการความขัดแย้งได้

สาระการเรียนรู้

เรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย

ความขัดแย้ง หมายถึง การกระทำที่ไม่ลงรอย ขัดขืนหรือต่อต้านกัน เป็นการกระทำที่ตรงกันข้าม ความขัดแย้งจึงเป็นการต่อสู้ดิ้นรนระหว่างผู้ที่ไม่ลงรอยกัน ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือกลุ่มที่เผชิญหน้า ไม่สามารถหาข้อยุติที่เป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่ายได้ ในระดับองค์การหมายถึง ความไม่เห็นพ้องต้องกันระหว่างสมาชิกหรือกลุ่มขององค์การสองกลุ่มหรือมากกว่า เกิดขึ้นจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับว่า บุคคลจะต้องมีส่วนร่วมในทรัพยากรที่จำกัดหรืองานต่าง ๆ หรือมีสถานภาพ เป้าหมาย

ค่านิยม การรับรู้ ทัศนคติ และความเชื่อแตกต่างกันและไม่เห็นพ้องต้องกัน มีผลทำให้เกิดการแข่งขันหรือการทำลายกัน หากปล่อยปละละเลยอาจก่อให้เกิดความแตกแยก และมีผลกระทบไปถึงความเสื่อมโทรมของหน่วยงานได้

รูปแบบของความขัดแย้ง นั้นจะสามารถแบ่งออกเป็น 5 ชนิด ได้แก่

1. ความขัดแย้งด้านข้อมูล เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการมีข้อมูลมากหรือน้อยเกินไป ทำให้การประมวลผลมีความผิดพลาด มีการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันในปัญหาเรื่องเดียวกัน สุดท้ายแล้วก็นำมาซึ่งความขัดแย้ง

2. ความขัดแย้งจากผลประโยชน์ การมีทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำกัดบนโลกนี้ล้วนแต่ส่งผลให้ต่างฝ่ายต่างต้องการที่จะครอบครองผลประโยชน์ต่าง ๆ ผลที่ตามมาคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

3. ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง ความขัดแย้งประเภทนี้เป็นความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของอำนาจ การใช้อำนาจ การแย่งชิงอำนาจ การกระจายอำนาจ และรวมไปถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ผู้มีอำนาจในการจัดการทรัพยากร ย่อมเป็นผู้มีอำนาจในการตั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมา รวมทั้งการได้เปรียบจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์

4. ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากอารมณ์ ความรุนแรง และพฤติกรรมต่าง ๆ อันนำมาซึ่งความเข้าใจผิด โดยปัญหาหลักส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นจากการสื่อสารที่คลาดเคลื่อน การสื่อสารไม่ดีหรือมีพฤติกรรมเชิงลบ

5. ความขัดแย้งด้านค่านิยม ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี เกียรติประวัติและศักดิ์ศรีที่แต่ละคนได้รับ การหล่อหลอมมาจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กจนเป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของสังคม สภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อค่านิยมของคนในสังคม ค่านิยมของการใช้ชีวิตและความสัมพันธ์ของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป

ประเภทของความขัดแย้ง

1. ความขัดแย้งภายในตัวบุคคล หมายถึง ความขัดแย้งภายในตัวบุคคล เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือการไม่แน่ใจการกระทำของตนเองว่ามีความสามารถเพียงพอหรือไม่ หรือเกิดความสับสนวุ่นวายในสถานการณ์นั้น ๆ จนไม่สามารถตัดสินใจ

2. ความขัดแย้งระหว่างบุคคล หมายถึง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลเนื่องจากความไม่เห็นด้วยในเรื่องราว การกระทำหรือจุดประสงค์ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเกิดขึ้นส่วนใหญ่มีผลมาจากความแตกต่างของบุคคลในด้านการรับรู้ พื้นฐานการศึกษาและครอบครัว ตลอดจนสถานภาพ ความขัดแย้งชนิดนี้จะเป็นสิ่งสกัดกั้นบุคคลให้มีการติดต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความขัดแย้งภายในกลุ่ม หมายถึง ความขัดแย้งของสมาชิกภายในกลุ่มที่เกิดจากความไม่เห็นด้วย เนื่องจากแนวคิดต่างกัน ผลของความขัดแย้งแบบนี้จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ดีขึ้น

4. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม หมายถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม เช่น กลุ่มสหภาพแรงงานและคณะกรรมการประนีประนอม ถ้าปรากฏว่าไม่สามารถตกลงแก้ปัญหาได้ ความขัดแย้งชนิดนี้มักจะนำไปสู่การแข่งขัน และเกิดผลในแง่ของการชนะหรือแพ้

5. ความขัดแย้งในองค์การ เช่น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง ระหว่างแผนกในระดับเดียวกัน ระหว่างผู้ปฏิบัติงานประจำกลุ่มที่ทำงานในลักษณะสายงานและทีมงาน และจากการกำหนดบทบาทที่ไม่ชัดเจนหรือไม่มีการกำหนดบทบาท หรือรับรู้บทบาท ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและทำงานไม่มีความสัมพันธ์

6. ความขัดแย้งระหว่างองค์การ หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างองค์การที่ต้องใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการแข่งขันหรือความสัมพันธ์ว่าจะเกิดปฏิสัมพันธ์ในด้านใด ถ้ามีการขัดแย้งสูงจะมีผลต่อความพยายามขององค์การที่จะเข้าควบคุมและรักษาสมดุล มีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และอาจมีการเจรจากับองค์การนั้นๆ เพื่อแก้ไขความขัดแย้ง

แนวทางการจัดการความขัดแย้ง

1. การหลีกเลี่ยง (Avoiding) เป็นวิธีที่ทำให้ตัวบุคคลไม่ต้องได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ บางคนอาจจำความเจ็บช้ำที่เกิดจากความขัดแย้งในอดีตและไม่อยากให้สภาพความรู้สึกอย่างนั้นเกิดขึ้นอีกจึงอาจจะหลีกเลี่ยง ปฏิเสธไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่เห็นว่าจะมีความขัดแย้ง พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเป็นผลมาจากความเชื่อที่ว่าความขัดแย้งเป็นสิ่งไม่ดี ควรจะหลีกเลี่ยงหรือกำจัดให้หมดสิ้นไป หรือบางคนอาจจะมองว่าการโต้แย้งเป็นพฤติกรรมที่น่ารำคาญ ก่อให้เกิดปัญหาไม่สิ้นสุด ผู้ที่ใช้วิธีนี้มักจะพยายามให้ตนเองหนีไปจากเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้ง โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับฝ่ายตรงข้ามที่จะนำข้อขัดแย้งเข้ามาหาตน หรือโดยวิธีการเปลี่ยนเรื่องสนทนา

2. การปรองดอง (Accommodating) มีลักษณะพฤติกรรมที่ถนอมน้ำใจผู้อื่น ห่วงสัมพันธ์ภาพที่มีอยู่ว่าจะแยลงไ่มากกว่าเดิม การยินยอมให้ผู้อื่นแสดงถึงความอดทน อดกลั้น เป็นการยอมเสียสละความต้องการของตัวเอง เพื่อที่จะให้ฝ่ายตรงข้ามบรรลุความต้องการของตน เป็นการสร้างความพึงพอใจให้อีกฝ่าย เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง

3. การแข่งขัน (Competing) มีการแข่งขันกันเพื่อชัยชนะเพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์ เมื่อมีผู้ชนะก็จะมีผู้แพ้ ซึ่งถ้าไม่ยอมกันก็จะเป็นผลดี ผู้ใช้วิธีนี้เป็นการใช้วิธีเอาแพ้เอาชนะ เพื่อให้ตนเองสามารถบรรลุความต้องการ อาจจะต้องใช้อำนาจหรือการแสดงความก้าวร้าวรุนแรง วิธีนี้เป็นการสร้างความพอใจให้แก่ฝ่ายชนะ วิธีนี้ถือได้ว่าเป็นวิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ผลเมื่อทั้ง

2 ฝ่ายมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในช่วงระยะเวลาอันสั้น และไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องรักษาสัมพันธ์ภาพในระยะยาว การแข่งขันจึงเป็นวิธีที่รวดเร็วของการแก้ไขข้อขัดแย้งในกรณีนี้

4. การประนีประนอม (Compromising) เป็นทางสายกลางที่สองฝ่ายจะได้และเสียในบางอย่าง จัดเป็นวิธีที่ทำให้ทุกฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันต่อไปอย่างสันติ วิธีนี้อาจใช้เทคนิคการเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ยโดยผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลที่สาม ผู้ใช้วิธีนี้สามารถตกลงกันได้โดยวิธี “พบกันครึ่งทาง” ต่างฝ่ายต่างต้องยอมลดความต้องการของตนบางส่วน เพื่อให้ได้ข้อตกลงที่ยุติปัญหาความขัดแย้ง

5. ความร่วมมือซึ่งกันและกัน (Collaboration) การร่วมมือโดยการทำงานอย่างเต็มที่บนพื้นฐานของความเปิดเผยและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยอาศัยกระบวนการแก้ปัญหาและการวินิจฉัยสั่งการแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย การร่วมมือกันเป็นการทำความตกลงกันในลักษณะของการบรรลุถึงข้อยุติโดยวิธีการซึ่งคู่กรณีทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ และยินยอมพร้อมใจ รวมทั้งยอมที่จะปฏิบัติตามผลของข้อยุตินั้น วิธีนี้จะเป็นจะต้องใช้เวลามากในการจัดการแต่ก็เป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทุกฝ่าย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง			
การเมืองการปกครอง	เศรษฐกิจ	สังคม	ความเชื่อในสังคม
<ul style="list-style-type: none"> - ความไม่เป็นธรรมจากการใช้กฎหมายของรัฐ - การมีความคิดเห็นทางการเมืองที่ต่างกัน - ยึดประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศ - การทุจริตคอร์รัปชั่น 	<ul style="list-style-type: none"> - การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม - การผูกขาดทางด้านการค้าจากนายทุน - การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการบริโภคสินค้าและบริการ - นายทุนเอาเปรียบลูกจ้างในเรื่องค่าแรง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความเหลื่อมล้ำในการดำเนินชีวิตของประชาชน - การไม่ยอมรับในความแตกต่างนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - การเหยียดหยามผู้ที่มีความเชื่อต่างกัน - การลบหลู่ในสิ่งที่ผู้อื่นนับถือ เช่น หลักคำสอนหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่น

สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขอบเขตการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน
1. ความรู้ - ความขัดแย้งในสังคมไทย - แนวทางในการจัดการความขัดแย้ง	ชิ้นงานการนำเสนอ เรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย	แบบประเมินการนำเสนอชิ้นงาน	ครู
2. ทักษะ/กระบวนการ - ความสามารถในการคิด (ทักษะการวิเคราะห์)	คะแนนจากแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์	แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์	ครู
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ครู

ผลงาน

1. ชิ้นงานการนำเสนอเรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย

แบบประเมินการนำเสนอชิ้นงาน

รายการ	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
1. เนื้อหา	เรียบเรียงเนื้อหาเกี่ยวกับความขัดแย้งในสังคมไทยได้ครบถ้วนทุกประเด็นถูกต้อง สมบูรณ์ชัดเจน	มีข้อมูลขาดไป 1 ประเด็น	มีข้อมูลเพียงบางส่วนหรือมีข้อมูลขาดเกินกว่า 2 ประเด็น

รายการ	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
2. รูปแบบการนำเสนอ	มีรายละเอียด ดังนี้ 1) จัดแบ่งเนื้อหาในแต่ละประเด็นมีความสัมพันธ์กัน 2) แสดงให้เห็นถึงการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	รูปแบบการนำเสนอมีรายละเอียดสมบูรณ์ 1 ประเด็น	1) จัดแบ่งเนื้อหาในแต่ละประเด็นไม่มีความสัมพันธ์กัน 2) ไม่แสดงให้เห็นถึงการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
3. การถ่ายทอดเนื้อหา	1) คล่องแคล่ว ไม่ติดขัด ทำให้เข้าใจง่ายและเร็ว 2) การพูดมีการเว้นจังหวะและการเน้นคำหรือสาระสำคัญอย่างเหมาะสม 3) ความเร็วในการพูดอยู่ในระดับเหมาะสม	การถ่ายทอดเนื้อหา มีองค์ประกอบตามเกณฑ์ 2 ใน 3 ประเด็น	การถ่ายทอดเนื้อหา มีองค์ประกอบตามเกณฑ์ 1 ใน 3 ประเด็น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพการนำเสนอชิ้นงาน

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
3	ปรับปรุง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการ	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
1. ใฝ่เรียนรู้	ตรงต่อเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นประจำ	ตรงต่อเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ บ่อยครั้ง	ตรงต่อเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นบางครั้ง
2. มุ่งมั่นในการทำงาน	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และมีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเป็นประจำ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และมีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอยู่บ่อยครั้ง	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และมีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเป็นบางครั้ง

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นที่ 1 การเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์

1. ให้นักเรียนดู VDO เรื่อง อ่านปรากฏการณ์ชุมนุมนักศึกษา ถอดบทเรียนจากความขัดแย้งทางการเมือง จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนโดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า “จากกรณีตัวอย่างความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร” ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องความขัดแย้งในสังคมไทย

ขั้นที่ 2 การแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์

1. ครูอธิบายเรื่อง ความขัดแย้งในสังคมไทย จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (กลุ่มละประมาณ 7-8 คน) โดยแต่ละกลุ่มปรึกษากันเพื่อยกตัวอย่างหัวข้อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยมากลุ่มละ 1 สถานการณ์ โดยให้มีสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อในสังคม

2. นักเรียนช่วยกันพิจารณาร่วมกันว่าสถานการณ์ที่แต่ละกลุ่มเลือกมา ว่าเป็นสถานการณ์ที่เป็นความขัดแย้งในสังคมไทยหรือไม่ เพื่อที่จะได้หัวข้อที่เหมาะสมในการแสวงหาความรู้ในขั้นตอนต่อไป

ขั้นที่ 3 การร่วมกันวางแผนแสวงหาความรู้

1. ครูแนะนำนักเรียนในการทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มให้ชัดเจน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันวางแผนเพื่อแสวงหาความรู้ โดยครูมีหน้าที่เดินดูนักเรียนตามกลุ่มต่าง ๆ และให้คำแนะนำ

คาบเรียนที่ 2-3

ขั้นที่ 4 การดำเนินการแสวงหาความรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือแสวงหาความรู้ตามประเด็นในหัวข้อความขัดแย้งในสังคมไทยของตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยที่ครูเดินดูตามกลุ่มเพื่อคอยให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าในการทำงานของนักเรียน

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากนั้นคัดเลือกข้อมูลจากสมาชิกแต่ละคนที่ได้รวบรวมมาเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอ และอภิปรายผล

1. นำข้อมูลที่ได้จากคัดเลือกแล้วมาวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบไปจนถึงแนวทางในการลดความขัดแย้งในสังคมไทย โดยครูแจกกระดาษฟลิปชาร์ตและปากกามาจากนั้นนักเรียนสรุปใจความสำคัญของความขัดแย้งในสังคมไทยของกลุ่มตัวเองลงในกระดาษฟลิปชาร์ตเพื่อประกอบการนำเสนอ โดยมีประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้

- 1) สรุปเหตุการณ์ความขัดแย้งพร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ
- 2) ความขัดแย้งนั้นเป็นรูปแบบของความขัดแย้งใด
- 3) ความขัดแย้งนั้นเป็นประเภทของความขัดแย้งใด
- 4) เสนอแนวทางในการจัดการความขัดแย้ง

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยแต่ละกลุ่มมีเวลาในการนำเสนอไม่เกินกลุ่มละ 10 นาที หลังจากจบการนำเสนอแต่ละกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นสามารถอภิปรายเพิ่มเติมในแต่ละประเด็นได้ ในกรณีที่มีข้อเสนอแนะที่แตกต่างออกไปกลุ่มที่นำเสนอจดบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลมีความหลากหลายและครบถ้วนมากขึ้น

คาบเรียนที่ 4

ขั้นที่ 6 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการหาคำตอบต่อไป

1. หลังจบจากการนำเสนอครูให้คำแนะนำและอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่ขาดหายไป หยิบยกบางสถานการณ์ที่เป็นประเด็นความขัดแย้งที่น่าสนใจที่ทันต่อเหตุการณ์ (ตัวอย่างเหตุการณ์ : ข้อ

เรียกร้องของกลุ่มนักเรียนแล้ว) พูดคุยกับนักเรียนเพื่อเป็นข้อสรุปร่วมกันในห้องเรียนว่าถ้าหากทุกคนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตน มีความคิดเห็นมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น และนำความเดือดร้อนมาสู่สังคม

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

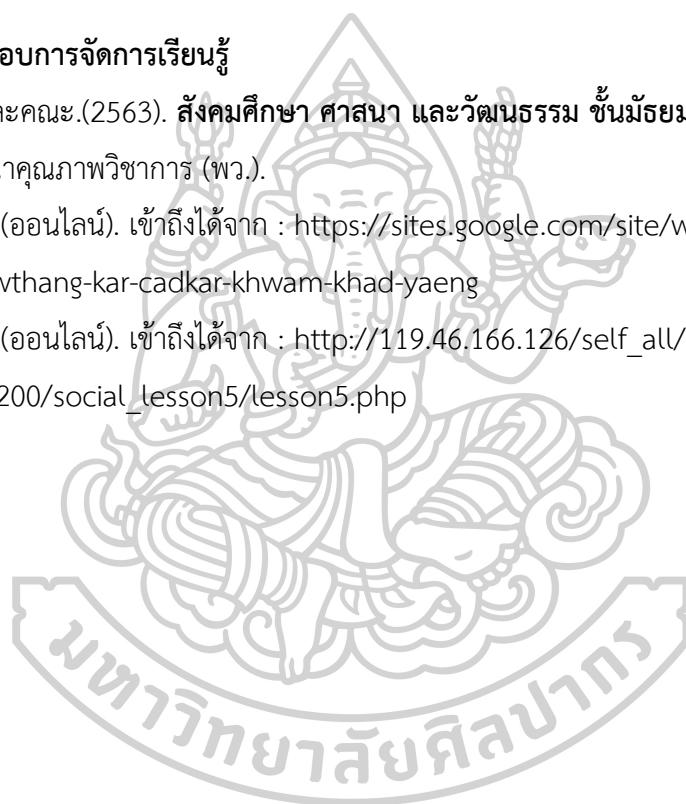
1. VDO เรื่อง อ่านปรากฏการณ์ชุมนุมนักศึกษา ถอดบทเรียนจากความขัดแย้งทางการเมือง
2. ใบความรู้ เรื่อง ความขัดแย้ง

เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

กวี วรกวิน และคณะ.(2563). สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

ความขัดแย้ง. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://sites.google.com/site/woranun034/home/naewthang-kar-cadkar-khwam-khad-yaeng>

ความขัดแย้ง. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://119.46.166.126/self_all/selfaccess9/m3/200/social_lesson5/lesson5.php

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย
วิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การเปลี่ยนแปลงในข้อใดมีแนวโน้มจะนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมได้มากที่สุด (วิเคราะห์)
 - ก. การขยายตัวของเมือง
 - ข. การพัฒนาด้านสาธารณสุข
 - ค. อัตราการเกิดของประชากรลดลง
 - ง. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
2. ความขัดแย้งทางสังคมในข้อใด ที่จะส่งผลกระทบต่อให้สังคมไทยเกิดความแตกแยกได้ง่ายที่สุด (วิเคราะห์)
 - ก. ความเชื่อทางศาสนา
 - ข. การนับถือบรรพบุรุษ
 - ค. ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์
 - ง. วัฒนธรรมประเพณีประจำถิ่น
3. ความเหลื่อมล้ำในการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม ข้อใดมีความเกี่ยวข้องน้อยที่สุด (วิเคราะห์)
 - ก. การเป็นผู้มีรายได้น้อย
 - ข. การเกิดขึ้นของชุมชนแออัด
 - ค. การได้เข้ารับศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ง. การขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
4. ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการผูกขาดการค้าจากนายทุนมีผลกระทบหลายเรื่อง ยกเว้น ข้อใด (จำ)
 - ก. ความหลากหลายของสินค้าลง
 - ข. เกิดความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก
 - ค. ผู้ผลิตรายย่อยไม่สามารถดำเนินกิจการได้
 - ง. คุณภาพของสินค้าและบริการลดลงจากการผูกขาด

5. ถ้าหากนักเรียนมีเพื่อนที่มีความขัดแย้งในเรื่องการมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน นักเรียนควรปฏิบัติตนตามข้อใด (ประยุกต์ใช้)
- หลีกเลี่ยงที่จะไม่พูดด้วย
 - เลิกคบทันทีเพราะมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน
 - พูดคุยด้วยเหตุผลและพยายามทำความเข้าใจอีกฝ่าย
 - หาพรรคพวกที่มีความคิดเห็นทางการเมืองเดียวกันมาสนับสนุนตัวเอง
6. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยคือข้อใด (วิเคราะห์)
- ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
 - ความแตกต่างกันทางการศึกษา
 - ระบบเศรษฐกิจที่เอื้อต่อนายทุนให้มีอำนาจมาก
 - สภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน
7. ในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียนมักมีเรื่องขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มนักเรียนเสมอ ข้อใดเป็นแนวทางที่สามารถลดความขัดแย้งได้อย่างมีเหตุผล (ประยุกต์ใช้)
- ใช้กำลังในการตัดสินปัญหา
 - ประนีประนอมด้วยการเจรจา
 - ตัดสินผู้ที่ขัดแย้งกันทั้งสองฝ่าย
 - แจ้งอาจารย์ให้เป็นผู้ตัดสินว่าใครถูกผิด
8. “ผู้ที่พักอาศัยในเมืองมักจะมีความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ส่วนผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกลมักจะมีขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน” จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านใด (เข้าใจ)
- ด้านสังคม
 - ด้านเศรษฐกิจ
 - ด้านสิ่งแวดล้อม
 - ด้านการเมืองการปกครอง
9. “ชัยชนะมีความเชื่อว่าศาสนาที่ตนเองนับถือนั้นดีที่สุดจึงไม่ยอมรับและไม่พูดคุยกับเพื่อนที่นับถือศาสนาที่ต่างจากตน” การกระทำของชัยชนะแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านใด (เข้าใจ)
- ด้านเศรษฐกิจ
 - ด้านสิ่งแวดล้อม
 - ด้านความเชื่อในสังคม
 - ด้านการเมืองการปกครอง

10. นายสมบัติแจกเงินให้ชาวบ้านเพื่อให้เลือกตัวเองเป็นผู้ใหญ่บ้าน การกระทำดังกล่าวมีเหตุผลหรือไม่ (ประเมินค่า)

- ก. มีเหตุผล เพราะว่าถือเป็นน้ำใจเล็กน้อยจากนายสมบัติ
- ข. มีเหตุผล เพราะชาวบ้านจะได้มีเงินค่าเดินทางไปเลือกตั้ง
- ค. ไม่มีเหตุผล เพราะถือเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง
- ง. ไม่มีเหตุผล เพราะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก

11. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการทุจริตภายในหน่วยงานของรัฐ (วิเคราะห์)

- ก. ระบบอุปถัมภ์
- ข. ระบบทุนนิยม
- ค. การพึ่งพาตนเอง
- ง. การบริหารงานจากส่วนกลาง

12. จากภาพถ้านักเรียนต้องการจะทิ้งกระป๋องน้ำอัดลม นักเรียนจะนำไปทิ้งในถังขยะสีใด (เข้าใจ)

- ก. สีน้ำเงิน
- ข. สีเหลือง
- ค. สีเขียว
- ง. สีแดง

13. ข้อใดเป็นปัจจัยพื้นฐานที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมไทยในด้านอื่น ๆ ตามมา (จำ)

- ก. ปัญหาความแห้งแล้ง
- ข. ปัญหาอาชญากรรม
- ค. ปัญหาความยากจน
- ง. ปัญหายาเสพติด

14. ข้อใดเป็นผลกระทบที่ใกล้ตัวมากที่สุดที่เกิดจากปัญหายาเสพติด (วิเคราะห์)

- ก. สุขภาพร่างกายทรุดโทรม
- ข. มีแรงและกำลังในการทำงานมาก
- ค. เกิดปัญหาความแตกแยกในครอบครัว
- ง. ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากคนในสังคม

15. ข้อใดมีความเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดน้อยที่สุด (วิเคราะห์)
- ปัญหาความยากจน
 - ปัญหาอาชญากรรม
 - ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน
 - ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
16. “เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้โรงงานมีรายได้น้อยและต้องลดกำลังการผลิตลง” จากข้อความดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาสังคมในข้อใดมากที่สุด (เข้าใจ)
- ปัญหายาเสพติด
 - ปัญหาชุมชนแออัด
 - ปัญหาการว่างงาน
 - ปัญหาอาชญากรรม
17. รัฐบาลสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนโดยใช้วิธีการในข้อใด (ประยุกต์ใช้)
- การเก็บภาษีจากคนรวยไปแบ่งให้คนจน
 - การสนับสนุนการลงทุนในภาคเกษตรกรรม
 - การสนับสนุนให้คนเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น
 - การขยายการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ
18. เมื่อเกิดปัญหาชาวบ้านทะเลาะกันในกลุ่มชุมชน การกระทำของใครมีเหตุผลที่สุด (สร้างสรรค์)
- สุดาใส่ร้ายคู่กรณีให้แต่ละฝ่ายฟัง
 - ชาญเดชฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล
 - เรื่อนใจแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านไปเจรจาเพื่อไกล่เกลี่ย
 - สมิธแจ้งตำรวจให้มาจับเพราะสร้างความวุ่นวาย
19. หากต้องการให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลดลง ควรจะปลูกฝังแนวคิดใดกับประชากรในประเทศ (วิเคราะห์)
- การพึ่งพาผู้อื่น
 - ความซื่อสัตย์สุจริต
 - การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
 - การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

20. ข้อใดเป็นวิธีการแก้ปัญหาสังคมได้อย่างยั่งยืนที่สุด (วิเคราะห์)
- ออกกฎหมายให้เข้มงวดและชำระโทษอย่างเด็ดขาด
 - กำหนดวิธีการแก้ปัญหาให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพ
 - จัดตั้งหน่วยงานสำหรับแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการเฉพาะ
 - ปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบด้วยการให้การศึกษาและอบรม
21. นักเรียนพบว่าในหมู่บ้านของนักเรียนมีปัญหาขยะที่ส่งกลิ่นเหม็น นักเรียนควรจะปฏิบัติอย่างไร (ประเมินค่า)
- ปล่อยไว้ให้คนอื่นมาจัดการ
 - ไม่สนใจเพราะไม่ใช่เรื่องของตัวเอง
 - เข้าไปจัดการปัญหาด้วยตัวเองทันที
 - แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบ
22. พฤติกรรมใดที่ใช้แนวทางการรู้จักบริโภคร่วมด้วยปัญญา (วิเคราะห์)
- ซื้อของด้วยความชอบเป็นหลัก
 - เลือกใช้แต่ของแพงเพราะเป็นของดี
 - ตัดสินใจเลือกของที่มีความจำเป็นต่อการใช้งาน
 - เพื่อนมีของอะไรก็ต้องซื้อตามเพื่อจะได้มีเหมือนเพื่อน
23. กิจกรรมในข้อใดที่ส่งเสริมการรู้จักการมองโลกในแง่ดี (สร้างสรรค์)
- ตกปลา ปลูกต้นไม้
 - ชกมวย สังสรรค์
 - เล่นดนตรี ออกกำลังกาย
 - เดินป่า เล่นไฟ
24. พฤติกรรมในข้อใดสอดคล้องกับหลักขั้นดีธรรม (วิเคราะห์)
- ยึดมั่นในความคิดของตนเอง
 - ยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น
 - สื่อสารกับผู้อื่นด้วยถ้อยคำที่รุนแรง
 - ตัดสินใจโดยใช้ความต้องการของตัวเอง
25. ข้อใดเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าในตนเอง (วิเคราะห์)
- การเป็นคนขี้อายไม่ค่อยกล้าแสดงออก
 - การรู้สึกเบื่อหน่ายกับงานที่ทำในปัจจุบัน
 - การนำความสามารถของตนเองไปช่วยเหลือผู้อื่น
 - การไม่มั่นใจในตนเองและชอบอยู่ตามลำพังคนเดียว

26. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงแนวทางการดำรงชีวิตให้มีความสุขได้อย่างสมเหตุสมผล (วิเคราะห์)

- ก. การรีบด่วนตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดบริโภคนิยม
- ข. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่นำไปสู่ความร่ำรวย
- ค. การมีฐานะดีเท่านั้นเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชีวิตพบกับความสุขที่แท้จริง
- ง. การสร้างทักษะทางอารมณ์ด้วยการฝึกสมาธิช่วยให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี

27. หากนักเรียนเกิดมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันกับเพื่อน นักเรียนควรจะปฏิบัติตนอย่างไร (ประยุกต์ใช้)

- ก. ไม่แสดงความคิดเห็น
- ข. ต่อว่าเพื่อนด้วยถ้อยคำรุนแรง
- ค. รับฟังความคิดเห็นและใช้เหตุผลพูดคุยกัน
- ง. หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกับเพื่อนคนนั้น

28. การเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคมไทย นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ (ประเมินค่า)

- ก. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เราเข้าใจถึงเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ
- ข. เห็นด้วย เพราะจะได้มีเรื่องไปพูดคุยในกลุ่มเพื่อน
- ค. ไม่เห็นด้วย เพราะเสี่ยงต่อการถูกนินทา
- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะถือคติต่างคนต่างอยู่

29. “นักเรียนต้องตั้งใจเรียนอย่างเต็มความสามารถ เป็นผู้มีเหตุผล ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่หลงไปกับกระแสวัตถุนิยม เป็นผู้มีสัมมาคารวะ และมีคุณธรรม” จากข้อความดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับหลักการในข้อใด (เข้าใจ)

- ก. หลักขันติธรรม
- ข. หลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ค. หลักการเห็นคุณค่าในตัวเอง
- ง. หลักการมองโลกในแง่ดี

30. การมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันแต่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์กับหลักการในข้อใด (เข้าใจ)

- ก. หลักขันติธรรม
- ข. หลักการบริโภคด้วยปัญญา
- ค. หลักการเห็นคุณค่าในตัวเอง
- ง. หลักการมองโลกในแง่ดี

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

คำชี้แจง

1. แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์นี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
2. แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์นี้เป็นแบบอัตนัย จำนวน 3 สถานการณ์ 9 ข้อ
3. ให้นักเรียนตอบคำถามโดยการเติมคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

สถานการณ์ที่ 1. “ชาวซีฟ้าขาว” กลัวโควิด รวมตัวคัดค้านใช้โรงปูนตั้งโรงพยาบาลสนาม

เมื่อเวลาประมาณ 10.00 น.ของวันที่ 6 มกราคม 2564 ชาวบ้านในชุมชนซีฟ้าขาวประมาณ 70 คน ได้มารวมตัวกันที่บริเวณด้านข้างโรงงานปูน ม.2 ต.ทาจีน อ.เมือง จ.สมุทรสาคร เพื่อคัดค้านที่การทำพื้นที่ให้เป็นศูนย์ห่วงใยคนสาคร (โรงพยาบาลสนาม) สำหรับผู้ติดเชื้อโควิด – 19 พร้อมชูป้าย โดยมีใจความว่า “ซีฟ้าขาวไม่เอาโควิด-19” “7.3.2 ไม่สนองความต้องการของคุณ” และ “หมู่บ้านซีฟ้าขาว ไม่เอา โควิด-19” “กราบเรียนผู้นำหมู่บ้าน เห็นใจลูกบ้าน”

ชาวบ้านคนหนึ่งบอกว่า เรื่องของเรื่องมีนโยบายที่จะมาตั้งตรวจศูนย์คัดกรองโรคโควิด ตนไม่ใช่ไม่เห็นด้วย แต่ตนคิดว่ามันไม่เหมาะสมที่จะมาตั้งตรงนี้ และชาวบ้านที่อยู่ข้างใน เป็น 2,000 – 3,000 คน ไม่มีใครรู้เรื่องเลย เสียงตามสายไม่เคยออก เพิ่งมารู้เมื่อวานเย็น โดยบอกว่าทางจังหวัดมาดูแลแล้วว่าเหมาะสม มันเหมาะสมตรงไหน เพราะโรคพวกนี้มันก็ไม่อยู่ ถ้าหากเอาคนไทยมากกตรงนี้มันไม่ใช่ คนไทยต้องไปรักษาที่โรงพยาบาล ไม่มีการมากกตรงนี้ นอกจากต่างดาว และต่างดาวเราก็กอยู่เหรอ พื้นที่แค่นี้ ถ้าสนามก็หย่างมิดชิดเป็นพื้นที่ที่ควบคุมง่าย แต่จุดนี้มันกลางหมู่บ้านเลย จึงเป็นพื้นที่ที่ไม่สมควรที่จะเอาเชื้อโรคพวกนี้มาจุกตัวอยู่ และที่ตนค้านไม่ใช่ว่าได้ผลประโยชน์แต่ตนเห็นว่าไม่ถูกต้อง พื้นที่ทั้งตำบลนี้เยอะเยอะไปในนิคมได้ไหมมี 700 ไร่ เขาบอกนิคมไม่ให้ แต่ตรงนี้ถามชาวบ้านแล้วยังว่าเขาให้หรือเปล่านั้นตอบไม่ได้ เขาบอกระบบป้องกันดี ถ้าระบบป้องกันดี ผู้ว่าก็ไม่เป็นซี ผู้ว่าก็ใส่แมสทุกวัน และชาวบ้านลูกเด็กเล็กแดงคนแก่ในหมู่บ้าน 2,000 – 3,000 คนในหมู่บ้าน โดยไม่มีการชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเลย โดยตนก็ไปถามนายกเทศมนตรีตำบลท่าจีนว่า นายกทำแบบนี้ได้ยังไง เป็นผู้นำคนทำไม่ไม่ถามชาวบ้าน เรารู้ว่าโรคนี้มันอันตรายและเอามาไว้แบบนี้ได้ไง และถ้านิคมไม่ให้ก็ไปตลาดร้างที่ทำเงิน 100 กว่าไร่ มีตู้คอนเทนเนอร์ มีห้องน้ำ มีเต็นท์พร้อม ไม่ต้องมาสร้างใหม่ตรงนี้ด้วย แต่ตรงนี้มีแค่ 5 ไร่ไปทำอะไรได้ ไปกักโรคอะไรไหว พื้นที่ตรงนั้นมันเหมาะ แล้วทำไมมองไม่เห็นชัดผ่านทุกวัน

ต่อมาหัวหน้าสำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร พร้อมด้วยนายอำเภอเมืองสมุทรสาคร นายกเทศมนตรีตำบลท่าจีน กำนันตำบลท่าจีน และคณะได้ลงพื้นที่มาเจรจากับชาวบ้านประมาณ 30

นาที่ แต่ผลสรุปชาวบ้านไม่ยอมให้สร้าง ทำให้ทางหัวหน้าสำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร พร้อมคณะเจรจาไม่สำเร็จ ต้องกลับออกมาเพื่อประชุมหาที่สร้างแห่งใหม่

1.1 เหตุการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร จงอธิบาย

หน่วยงานภาครัฐจังหวัดสมุทรสาครต้องการเข้ามาจัดตั้งโรงพยาบาลสนามสำหรับผู้ป่วย COVID - 19 ในพื้นที่ แต่ชาวบ้านในพื้นที่ดังกล่าวไม่ยินยอม จึงเกิดการรวมตัวประท้วงเพื่อคัดค้านการทำโรงพยาบาลสนาม

1.2 ถ้าไม่สามารถตั้งโรงพยาบาลสนามได้ในพื้นที่ดังกล่าว ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

ในกรณีที่ไม่สามารถสร้างโรงพยาบาลสนามได้คาดว่าจะทำให้ไม่สามารถรองรับจำนวนผู้ป่วยที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้ เมื่อไม่มีสถานที่รองรับอาจจะต้องไปหาสถานที่ใหม่ทำให้เกิดการล่าช้าในการรักษาผู้ป่วย

1.3 หากนักเรียนเป็นคนในชุมชนจะมีวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและตัวแทนภาครัฐอย่างไร เพื่อหาทางออกของปัญหาดังกล่าวให้อยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

ชาวบ้านต้องทำความเข้าใจว่าในภาวะวิกฤติของโรคระบาดอาจจะเกิดเหตุการณ์แบบนี้ได้โดยไม่ได้คาดคิด ทำความเข้าใจกับหน่วยงานภาครัฐ ให้ความร่วมมือเพื่อให้สถานการณ์คลี่คลายได้โดยเร็ว

ซึ่งหน่วยงานภาครัฐก็ต้องเร่งทำความเข้าใจ ติดต่อบริษัทงานกับชาวบ้านในพื้นที่ถึงความจำเป็นในการสร้างโรงพยาบาลสนามในพื้นที่

สถานการณ์ที่ 2 จี ผู้ว่าฯ กทม. เร่งแก้ปัญหาหน้าน้ำเสีย "คลองภาษีเจริญ"

ส.ส.กทม. พรรคเพื่อไทย (พท.) กล่าวว่า ได้ลงพื้นที่ไปตรวจสอบสภาพเรื่องน้ำเน่าเสียในคลองภาษีเจริญ ซึ่งได้ปรึกษาหารือผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปหลายเดือนแล้ว แต่เรื่องยังคงเงียบอยู่ ดังนั้นจึงอยากฝากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรุงเทพมหานคร ช่วยดำเนินการแก้ไขโดยด่วน เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของพี่น้องประชาชน สำหรับคลองภาษีเจริญนั้น ไหลผ่านเขตภาษีเจริญ เขตบางแค เขตหนองแขม และไหลสู่อำเภอท่าจีน ที่ จ.สมุทรสาคร ก่อนไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทยต่อไป หากปล่อยทิ้งไว้จะเกิดความเสียหายโดยรวมกับสิ่งแวดล้อม ประเทศชาติ

"น้ำในคลองภาษีเจริญเน่าเสีย สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับพี่น้องประชาชน และผู้อาศัยอยู่อาศัยสองฝั่งคลอง ตลอดจนผู้สัญจรผ่านไปมา ขอฝากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ช่วยดำเนินการแก้ไขโดยด่วนด้วยครับ" ส.ส.กทม. พรรคเพื่อไทย (พท.) กล่าว

2.1 ปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองภาษีเจริญน่าจะมีสาเหตุมาจากสิ่งใด

น้ำเน่าเสียในคลองน่าจะมาจากปัญหาขยะ และการปล่อยน้ำเสียทิ้งจากครัวเรือน เนื่องจากสองฝั่งคลองภาษีเจริญเป็นแหล่งชุมชน

2.2 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากปัญหาน้ำเน่าเสียเป็นอย่างไร

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากปัญหาน้ำเน่าเสีย อาจเป็นแหล่งแพร่ระบาดของเชื้อโรค ส่งผลเสียต่อวงจรชีวิตของสัตว์น้ำ ส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพ และส่งกลิ่นเหม็นจากน้ำเน่าเสีย

2.3 จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใครและหน่วยงานใดเป็นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบและแก้ไข เพราะเหตุใด

คนในชุมชนที่อยู่ริมคลองภาษีเจริญต้องช่วยกันให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ (สก.สข.) ในเขตพื้นที่นั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบำบัดน้ำเสีย การไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งน้ำสาธารณะ

สถานการณ์ที่ 3 ตามจับหนุ่มปทุมฯ เสพยาบ้าคลุ้มคลั่ง ควบปืนยิงชู้ตาและแม่

จากการสอบสวนทราบว่า คนก่อเหตุได้ขับรถจักรยานยนต์ไปบ้านผู้เป็นตา ก่อนใช้อาวุธปืนลูกซองสั้นยิงชู้ 1 นัด ก่อนจะบอกว่า จะไปยิงนางแก่ง มารดาตัวเองที่ไม่ยอมส่งเสียเลี้ยงดู และได้ขับรถมาที่ร้าน ศ.กิจเจริญ รับซื้อของเก่า เศษเหล็ก เนื่องจากนางแก่ง มาพิกอยู่กับนายนั้น สามี่ใหม่ ที่เป็นคนงานร้านเหล็กแห่งนี้ ก่อนตะโกนเรียกให้แม่ตัวเองออกมา แต่เมื่อไม่มีใครออก จึงยิงปืนชู้ขึ้นฟ้า 2 นัด แล้วหลบหนีไป จนกระทั่งมีคนเห็นมา ป่วนเป็ยนอีกจึงโทรศัพท์แจ้งตำรวจมาตรวจสอบดังกล่าว

ต่อมาเจ้าหน้าที่ชุดสืบสวน สามารถติดตามจับกุมได้ที่บริเวณบ้านเพื่อนสนิทภายในซอยวัดสะแก ต.สามโคก อ.สามโคก จ.ปทุมธานี พร้อมของกลางอาวุธปืนพกสั้น แบบไทยประดิษฐ์ 1 กระบอก กระสุนปืนขนาด 9 มม. 4 นัด หัวกระสุน 1 หัว และรถจักรยานยนต์ 1 คัน ก่อนนำตัวมาสอบสวน

เบื้องต้นผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่าตนทำงานอยู่บริษัทแห่งหนึ่งย่าน อ.สามโคก และเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจที่แม่ตนไม่เคยมาสนใจใยดี ปล่อยให้ตนอยู่กับตามาโดยตลอด จึงเกิดความเครียด จึงไปขอยืมปืนมาจากเพื่อนแล้วมาบอกตาว่าจะไปยิงแม่ทิ้ง ก่อนที่ปืนจะลั่นลงสู่พื้น 1 นัด ด้วยความตกใจตนจึงขับรถหนีออกมา และมาที่บ้านพิกที่แม่ตนอยู่ และไม่รู้ว่ตาได้โทรศัพท์มาบอกแม่ตนว่าให้ระวังตัว ขณะเย็นเรียกแม่ตนไม่นานก็มีตำรวจมา ตนจึงขับรถหลบหนีมาหลบซ่อนที่บ้านเพื่อนแต่ก็มาถูกจับในเวลาต่อมา เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจฉีพบว่ามีฝิ่นสีม่วงอีกด้วย

3.1 จากข้อความข้างต้นอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ต้องหาต้องกระทำการดังกล่าว

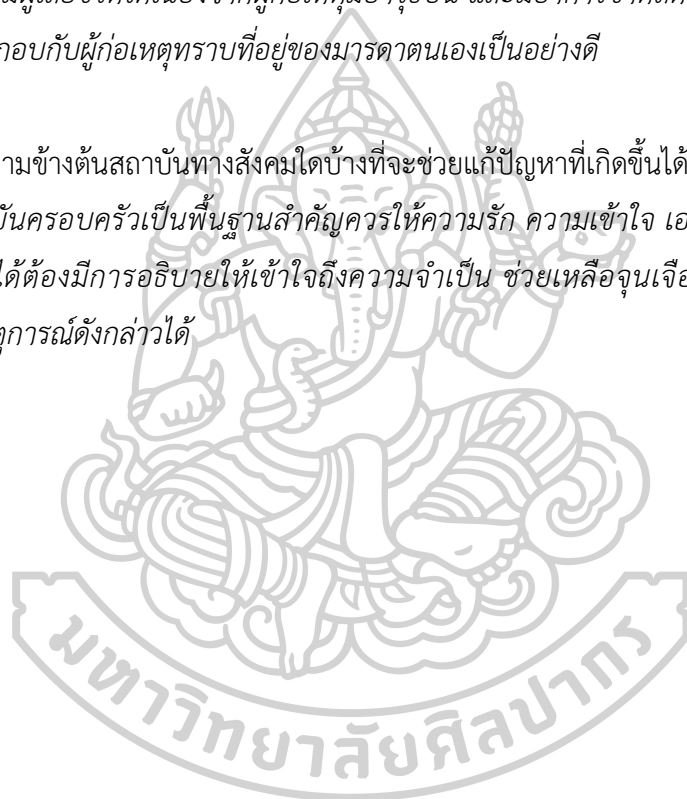
ปัญหาข้างต้นเกิดจากการขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ขาดการดูแลจากมารดา อาศัยอยู่กับตา เกิดความน้อยใจ ความเครียด และมีการใช้ยาเสพติดร่วมด้วย ทำให้ขาดการไตร่ตรองที่ดีเนื่องจากขาดสติจึงลงมือกระทำการดังกล่าว

3.2 จากเหตุการณ์ดังกล่าวถ้าไม่สามารถตามจับกุมผู้กระทำความผิดได้แนวโน้มของเหตุการณ์นี้จะเป็นอย่างไร

อาจมีผู้เสียชีวิตได้เนื่องจากผู้ก่อเหตุมีอาวุธปืน และมีอาการขาดสติเพราะมีการใช้ยาเสพติดร่วมด้วย ประกอบกับผู้ก่อเหตุทราบที่อยู่ของมารดาตนเองเป็นอย่างดี

3.3 จากข้อความข้างต้นสถาบันทางสังคมใดบ้างที่จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จงอธิบาย

สถาบันครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญควรให้ความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ดูแล ในกรณีที่ไม่สามารถดูแลได้ต้องมีการอธิบายให้เข้าใจถึงความจำเป็น ช่วยเหลือจนเจือตามสมควร ไม่เช่นนั้นอาจเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวได้

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

การจัดทำแบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสอบถามตามความจริงเพื่อประโยชน์จะได้เกิดกับการศึกษาต่อไป

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความคิดเห็นมีทั้งหมด 10 ข้อ ให้นักเรียนทำทุกข้อ
2. แบบสอบถามความคิดเห็นนี้เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย ได้แก่

- 1) ด้านการจัดการเรียนรู้
- 2) ด้านบรรยากาศในการเรียน
- 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นโดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนรู้						
1	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
2	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์					
3	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน					
4	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้ได้					
ด้านบรรยากาศในการเรียน						
5	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน					
6	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลที่สนใจด้วยตนเอง					
7	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
8	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาทักษะการสืบค้น การค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้น					
9	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีระบบเป็นขั้นตอนชัดเจน					
10	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่มช่วยฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความขัดแย้งและปัญหาสังคมไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบถามโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
ด้วยโปรแกรม SPSS

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	pre	15.69	29	2.792	.518
	post	23.86	29	2.601	.483

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	pre & post	29	.732	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower				Upper
Pair 1	pre - post	-8.172	1.983	.368	-8.927	-7.418	-	28	.000
						22.190			

ผลการศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
 ด้วยโปรแกรม SPSS

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	pretest	16.90	29	3.051	.567
	posttest	22.38	29	2.162	.401

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	pretest & posttest	29	.656	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	pretest - posttest	-5.483	2.309	.429	-6.361	-4.605	-12.789	28	.000

รายการอ้างอิง

- Anderson L. W., & Krathwohl D. R. (2001). *A Taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of education objective*. New York: Addison Wesley Longman.
- Best J. W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentic-hall, Inc.
- Bloom, B. S. (1976). *Taxonomy of Education Objective. Handbook I: Cognitive Domain*. New York: McGraw – Hill, Inc.
- Clark L. H. (1970). *Strategies and Teaties in Secondary School Teaching*. London: Collier-Macmillan Limited.
- Filiz, C. (2013). Effect of Democratic Classroom Management Approach Towards Critical Thinking Level of Student. *International Journal of Academic Research*, 5(5), 180-183.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw – Hill Company, 1967.
- Joyce B., & Marsha, W. (2009). *Models of teaching* (8th ed.). MA: Pearson.
- Komala, R. (2019). Group Investigation Model in Environmental Learning: An Effect for Students' Higher Order Thinking Skills. *Universal Journal of Educational Research* 8(4), 9-14.
- Marzano R. J. (2001). *Designing A New Taxonomy of Educational Objective*. California: Cowin Press, Inc.
- Rolen, L. C. (1991). Effect of teaching critical thinking skill on the critical thinking ability, Achievement, and Retention of social studies content by fifth and sixth graders. *Dissertation Abstracts International*, 51(11).
- Thelen H. A. (1970). *Dynamics of groups at work*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Tsoi, M. F., Goh, N. K., & Chia, L. S. (2004). Using group investigation for chemistry in teacher education. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 5(1).
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society : The Development of Psychological Processes*. Cambridge MA: Harvard University Press.
- เกียรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ซัคเซสมิเดีย.
- เกียรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). การคิดเชิงวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 6 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ซัคเซสมิเดีย.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). คติวิเคราะห์สอนและสร้างอย่างไร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2544). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- จารุวรรณ ยิ่งยงค์. (2558). การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชนิกานต์ ศรีทองสุข. (2561). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และมโนทัศน์ทางภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนร่วมกับอินโฟกราฟิก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชมพูนุช วุ่นสุวรรณ. (2561). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2542). การคิดแบบสร้างสรรค์และการทำแผนที่ทางความคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรวราวุธวิทยาลัย.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2551). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2550). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นำโชค อุ่นเวียง. (2558). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มกับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชากรมมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดเทคนิค 9119 พรรณตั้ง.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2556). การยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 13(2), 125-139.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2554). วิธีวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รพีพงศ์ญาณม์ วงษ์ไสว. (2559). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาอาเซียนศึกษา โดยบูรณาการกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับบทบาทสมมติ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- รัชฎา ยศบุตร. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีวิจัยและรูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชากรมมัธยมศึกษา

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2549). การคิด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัลยา แซ่จิว. (2558). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างสรรค้ความรู้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต).
- ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วิจิตรา นพรัตน์. (2559). การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิก. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สมกมล กาญจนพิบูลย์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซิมกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์. (2561). หลักสูตรสถานศึกษา. นครนายก: สถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรักหวานกราฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2562. กรุงเทพฯ.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2554). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนสันติศึกษาในสถานศึกษา จังหวัดสงขลา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุคนธ์ สีนพานนท์ และคณะ. (2555). พัฒนาทักษะการคิดตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทคนิคพรินติ้ง.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2541). การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาววัชพร แยมอิม
วัน เดือน ปี เกิด	3 ตุลาคม 2534
สถานที่เกิด	อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี
วุฒิการศึกษา	- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเสาไห้ "วิมลวิทยานุกูล" ปีการศึกษา 2552 - สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 422 ม.9 ต.จำปา อ.ท่าเรือ จ.อยุธยา 13130
ที่อยู่ปัจจุบัน	วัชพร แยมอิม, อรพิน ศิริสัมพันธ์ และศศิพัชร จำปา. "การพัฒนา
ผลงานตีพิมพ์	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม". วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

